

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto skupaj naprej . . . K 40—
pol leta . . . . . 20—
četrt leta . . . . . 10—
na mesec 3-50

za Nemčijo:

celo leto naprej . . . . . K 45—
za Ameriko in vse druge dežele:
celo leto naprej . . . . . K 50—

Vprašanjem glede inšeriranj se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravništvo (spodaj, dvorišče levo), Knaflcova ulica št. 5, telefon št. 85.

Izkušnja vsak dan svojo izvedbo in priložnost.

Inserati se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok, ter 54 mm širok prostor: enkrat po 12 vln, dvakrat po 11 vln, trikrat po 10 v. Poslano (enak prostor) 30 vln, parte in zahvale (enak prostor) 20 vln. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Novi naročniki naj polijejo naročnino vedno po nakazilu. Na samo pisemne naročbe brez poslatve denarja se ne moremo nikakor ozirati. „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

dostavljen na dom ali če se hoče ponj:

celo leto naprej . . . . . K 36— | četrt leta . . . . . 9—
pol leta . . . . . 18— | na mesec . . . . . 3—

Posamezna številka velja 20 vinarjev

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5 (v L. nadstr. levo), telefon št. 34

Kaj pomeni padec ministra viteza dr. Zolgerja?

Dr. V. K. — Vsa čast osebi padlega slovenskega ministra. Da je prepričan Slovenec in da je narodu dobro želel, ne dvomimo. Gotovo je bilo med Slovenci ljudij, ki so pošteno mislili, da je slovenski minister za nas znatna pridobitev. Nekateri morebiti tudi mislijo, da pomeni padec Zolgerjev za Slovenec kak poraz. V resnici je pa to napaden nazor in mnogo je jugoslovanskih politikov, ki sicer osebno čestajo Zolgerja, katerim se je pa naravnost kamen odvalil, ko vidijo, da je čista miza. Ko smo videli sesti odličnega rojaka na ministrski stolec, bali smo se, da nam to več škoduje nego koristi. Merodajni krogi so sprejeli našega rojaka kot ministra s pričakovanjem, da si kupijo naklonjenost Jugoslovancov. Računali so na to, da z drobtinami uzadostijo narod, da bo priznal še vnaprej v Avstriji nemško nadvlado. Samo ob sebi se razume, da so resni Jugoslovani vsled tega poklicanje viteza dr. Zolgerja hladno sprejeli. Da bo ne, pr. kak manjši splošni nabornik oproščen voj. službe, tika protekcija za nas kot narod nima nikake vrednosti, tem manj če s tem mora prodati dušo, da bo v močnem boju naroda za svobodo ostal zmeren! Sploh se ne izplača preiskovati koliko so bile vredne druge podrobnosti pridobitve, ne da bi se hotelo omalovaževati pošteno voljo odstopivšega ministra. Kaj nam vse to zaleže na nasproti slutnji sveta, da se mi vendar pričakujemo svoje bodočnosti od starega režima na Dunaju! Toda morebiti smo pa krivični in so neodgovorni krogi (kakor se glasi nemški izraz), morebiti resno mislili na premembo sistema nam v prid!

Nočem jim odrekati, da so v svetlih trenutkih imeli primerno spoznanje in primerno dobro voljo. Ne bomo se mnogo zmotili, če pravimo, da so odločilni krogi računali dalje časa kolikor toliko na sporazum z našim narodnim programom. Saj tudi o tem ne more biti dvoma, da so bili časi, ko se je računalo z možnostjo skleniti mir s pomočjo Wilsona, ki je zahteval samoodločbo narodov, torej tudi naroda Jugoslovancov. Da je za ta slučaj bilo važno, da bi imeli Jugoslovani pri kroni svetovalca tako odličnih sposobnosti, kakor je vitez dr. Zolger, to je jasno. Toda kaj nas uči odstop viteza dr. Zolgerja? — Da so oni časi minili! Minili so po poslednji tudi časi, ko se je smelo vzbujati v našem narodu krivo upanje, da pridemo na ta način na zeleno vejico. Odpustitev odličnega našega rojaka je očividno zelo milostna, kar je za njega kot osebo zelo laskavo. Ni pa laskavo za jugoslovanski narod, kar sledi za

vsakega pametnega človeka iz tega dogodka dunajske politike. Iz tega dogodka sledi, da so se varali Jugoslovani, ki so mislili, da nam Dunaj more (ne bom rekel hoče) pomagati. Zdal vidi vsako dete, da nemškomadžarska zveza, kateri se mora pokoravati neodgovorni činiteli, ne pripušča samoodločbe jugoslovanskega naroda. Utrpela je smrten poraz ona struja v naši politiki, ki se je zibala v nasprotnih nadah. Hvala Bogu, da to spoznanje prihaja našemu narodu v tako odločilnem zgodovinskem trenutku. Vsi, kar vas je borec za jugoslovansko samostojnost, oddahnite se! Vse ministrovstvo skupaj ni bilo drugega nego nesrečna ljubezni! Iztrezimo se po ti mali nezgodi, da se je nezdravo razmerje razbilo. Ne bodimo slabši in ne obžalujemo, da je prišlo, kar je moralo priti. Izvajajmo pa posledice, ki se s podobenjo za resnega človeka. Rešitev je v nas samih in ne na dunajskih ministrskih stolicah!

Iz skupne seje Jugoslovanskega kluba in Češkega Svaza.

k — Dunaj, 8. maja.

Naknadno Vam sporočam še nekatere podrobnosti iz včerajšnje skupne seje Češkega Svaza in Jugoslovanskega kluba, v kateri je bila sklenjena že razglašena skupna deklaracija na jugoslovanski in češki narod. Sedaj je historičnega pomena. Prvič so se zbrali zastopniki češkega in jugoslovanskega naroda, da skupno sklepajo o skupnem političnem činu, da skupno razpravljajo o važnih nalogah, ki se tičejo interesov obeh narodov in da slovesno posvedočijo popolno jednotnost češke in jugoslovanske politike v tej državi. Morda je z včerajšnje skupne seje obeh narodnih delegacij storjen nov realni korak k čim največji taktični jednotnosti Čehov in Jugoslovancov na dunajskih tleh. Zdi se nam, da je včerajšnja seja pokazala, da ni le mogoče, da delujeta oba kluba, češki in jugoslovanski, paralelno in vzajemno, temveč da bi se dala najti tudi oblika, ki bi združila naši delegaciji, nevedah, v enotno taktično telo. Kvarno njuni avtonomiji v posebnih zap. Pa še v enem oziru je včerajšnja skupna seja Češkega Svaza in Jugoslovanskega kluba velikega pomena. Pokazalo se je, kako globoko razumevajo zastopniki enega bratskega naroda življenjske interese drugega in kako trdno ukorenineno je prepričanje medsebojne odvisnosti jugoslovanskega in češkega vprašanja. Seja se je vršila v taki medsebojni prisrčnosti in v takim neskaljenem soglasju glede vseh vprašanj, da je napravila na vse navzoče neizbris-

sen utis in jih napolnila z novo samozavestjo in z novim navdušenjem.

Skupnemu zborovanju čeških in jugoslovanskih poslancev sta predsedovala načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec in načelnik Češkega Svaza poslanec Staněk. Od naših poslancev so se udeležili seje sledeči: Benkovič, Brenčič, Čingrija, Demšar, Dulibič, Fon, Gregorčič, Gostinčar, Hladnik, Jarc, Korošec, Pišek, vitez Pogrečnik, Pogačnik, Prodan, Ravnihar, Trešič, Vrstovšek in Vukotič.

Sejo je otvoril dr. Korošec, ki je povdarjal, da vlada namerava z eno gorjačo urediti Čehi in Jugoslovane. To nas mora še bolj združiti, utrditi našo solidarnost skupnega odpora in boja. Prepričan sem, da bomo danes prišli do sklepov, ki bodo v korist obeh narodoma. Poslanec Staněk je povdarjal važnost skupne seje zastopnikov jugoslovanskega in češkega naroda, ki je vsemu svetu dokaz, da hočemo v zvezi bratskem tovarištvu premagati vse sovražne sile. Govora obeh predsednikov sta bila sprejeta z živahnim odobravanjem.

Nato se je vršila debata. Pri vprašanju okrožij na Češkem je poslanec dr. Benkovič povdarjal, da vladi nikakor ne gre znati za resno upravno reformo, kajti sicer bi bila s svojim projektom narodnostnih okrožij skušala reorganizirati celo državo, zlasti bi ustvarila okrožja na Stajerskem in na Koroškem, ker so v najodločnejši meri dani predpogoji za izvedbo takega načrta. Vladi ne gre za reformo, gre ji marveč za ponižanje Slovanov. In če tudi je njen udarec navidezno naperjen samo proti Čehom, se čutimo prizadeti Jugoslovani ravnotako, kakor Čehi. Češka stvar je popolnoma naša stvar in v odporu proti vladnim nakanom smo s Čehi do zadnjega solidarni. Poslanec Tusar je obrazložil posledice vladnega projekta v narodnem, političnem in gospodarskem oziru. Češka je gospodarska jednota, ki bi jo razdelitev okrožja popolnoma razbila. Vladin projekt ni torej le politični udarec, ki ga hoče prizadejati vlada češkemu narodu, temveč pomenja tudi ogromno gospodarsko ogroženje češkega kraljestva.

O jugoslovanskem vprašanju so poročali poslanci dr. Trešič, Klofač in Bukvaj. Dr. Trešič je uazorno predložil staro avstrijsko metodo divide et impera v najnovejši jugoslovanski politiki dunajskih državnikov. Vedno je Dunaj podpiral tiste struje med Jugoslovani, ki so slabile narodno jednotnost. Ščuval je Hrvat na Srbe in narobe, postavljali je žične ovire med Slovence in Srbohrvate, strašil je katoličane pred pravoslavnimi. Povsem naravno je torej vlada sedaj akceptirala Pilarjeve in frankovske projekte, saj bi

bilo uresničenje teh projektov najboljšje sredstvo, da ostane jugoslovanski narod še nadalje brez moči in prizadet bi bil naravnost tudi češki narod, kajti odrezati Slovence od jugoslovanskega naroda se pravi tudi Čehom zapreti pot na morje. Toda naš narod dozoreva in spoznava vse opasnosti dunajske politike. To je v prvi vrsti zasluga Slovencev, ki so najinteligentnejši in najboljši del Jugoslovanstva. V stoletnem zatiranju so Nemci pohrustali velik del severnih stražarjev Jugoslavije. Tem dragocenejšo nam je to, kar je ostalo in tem odločnejša mora biti naša volja, da si ohranimo, kar je v žilavem odporu proti nemškemu nasilju držalo zdravo in ponosno. Niti pedi svete slovenske zemlje ne prepustimo tuju, ki nas hoče ločiti, da bi nas pozneje še bolj razdrobil in še bolj obvladal. Jednotni hočemo ostati v najožilji zvezi tudi z našim bratskim češkim narodom. — Poslanec Klofač: Narodi te monarhije bi se drug drugemu približali in čim bolj zmagaše med njimi demokratična misel, tem preje bi prišlo med njimi do pravičnega sporazuma in medsebojnega miru. Toda v ta razvoj posega dunajska roka. Dunajska politika ne pusti, da bi se razvilo mirno sožitje narodov, ker se boji, da bi iz tega nacionalnega sporazuma demokratična misel zavladala v državi. Zato njena najnovejša politika ni le politika nacionalnega nasilja, temveč je politika najgršega odpora proti demokratizaciji države. Mi se tega zavedamo, zavedamo se, da naš boj ni le naroden boj v ožjem smislu te besede, temveč da je boj za velike ideje demokracije. Da v tem boju tako trdno vstrajamo, za to gre hvala predvsem tudi bratom Jugoslovancem, ki so se v hudih in usodopolnih časih pokazali prave prijatelje češkega naroda. Toda češki narod je danes prožet hvaležne ljubezni za jugoslovanske brate in na Češkem ga ni srca, ki bi enako ne gorelo za jugoslovansko stvar, kakor gori za češko stvar. — V imenu čeških agrarcev se je pridružil poslanec Bukvaj izvajanjem predgovornika, povdarjajoč, da se zlasti češki kmet zaveda velikanske važnosti jugoslovanskega vprašanja za svoj narod in odločilnega pomena češko-jugoslovanske vzajemnosti v boju za narodno svobodo.

O nameravani ustanovitvi nemške navtične šole v Trstu je poročal poslanec dr. Čingrija. Razvil je, kako je v politiki avstrijske vlade vsenemška ideja »od Belta do Adrije« premagala državno idejo. Nemška navtična šola pomenja za nas ne le političen, temveč tudi gospodarski udarec. Naš narod si tisočletja na morju služi svoj kruh. Z Italijanom smo bili gospodariji Jadranskega morja, eni na vzhodu drugi na zapadu. Sedaj nas hoče Nemec izriniti iz naše tisočletne pozicije, na naše me-

sto hoče sesti in postati sosed Italijanu. Vlada se čudi našemu odporu, ker je tako kratkovidna, da ne vidi, da so z ustanovitvijo nemške navtične šole v živo zadeti naši najobčutljivejši socialni in gospodarski živci. — Poslanec Franta: Poznam slovenski narod iz dolgoletnega osebnega občevanja. Ljubim ga, Korošca in Kranjca, in občudujem, kako se je navzile vsemu pritisku čudovito razvil, kako je napredoval na vseh poljih, kako se je politično dvignil in s kako mladostno energijo si gradi temelje boljše bodočnosti. Mi Čehi dobro vemo, da je ustanovitev navtične šole v Trstu zamah s sekuro v same korenine jugoslovanske gospodarske sile in češki narod nikdar ne pripusti, da bi triumfirala na Jadranskem morju vsenemška ekspanzivnost.

O taktičnih vprašanjih je poročal poslanec dr. Ravnihar, ki je v širokih obrisih naslikal politični položaj ter povdarjal važnost trenutka. Časi so resni in zahtevajo resnih ukrepov. Kar vlada sedaj počenja, bije demokraciji v obraz. Naši interesi pa so identični z interesi demokracije. S predrzno roko posega dunajska državni v kolo zgodovine in ga hočejo ustaviti. Prepričani hočejo nadaljni razvoj naših nacionalnih vprašanj. Mi moramo stopiti na plan. Pripravi moramo odpor, organizirati moramo odgovor na vladne načrte. V Jugoslovanskem klubu smo izbrali še poseben odsek, ki bo pretresal vse predloge, stavišene v današnji klubovi seji. Treba je, da postopamo taktično povsem jednotno Čehi in Jugoslovani. Govornik predlaga izvolitev skupnega obrambnega odseka. — Poslanec Habermann razpravlja o vlogi demokracije v borbi naroda za svobodo. Dolžnost delavstva je, da korača v prvih vrstah borilcev za narodno stvar. Češko delavstvo se te svoje dolžnosti v polnem obsegu zaveda in govornik je prepričan, da se je zaveda tudi jugoslovanski proletarijat. Skupen taktični odbor Češkega Svaza in Jugoslovanskega kluba je potreben v to svrhu, naj se dajo primerne pooblastila predsedništvoma obeh klubov.

Konečno je poslanec dr. Soukup prečital oklic na jugoslovanski in češki narod, ki je bil v glavnih obrisih odobren, izročen posebni komisiji, katera je izvršila končno redakcijo. Na koncu seje sta predsednika Korošec in Staněk konstatirala popolno jednotno naziranje ne le v vseh načelnih vprašanjih, temveč tudi glede nadaljne taktike obeh delegacij. Med burnim navdušenjem je poslanec dr. Korošec zaključil sejo s pozivom: Vztrajajmo rano ob rami v neomajni zvestobi, v nepopustljivi odločnosti in požrtvovalnosti do skupne zmage! (Burni klici: Živio! in Na zdar!)

LISTEK.

Češko Narodno gledališče (divadlo) in Slovenci.

(Dr. Fr. Ilešič.)

II.

Opisal sem zadnjič polaganje temeljnega kamena češkemu Narodnemu divadlu. Velik prizor je bil to, a doimil se nas bo še globlje, če si ogledamo celotni okvir slike, t. j., če si predstavimo vse ostale dogodke češkega javnega življenja l. 1868. Spoznal bomo potem, da je vredno, slaviti letos gledališko petdesetletnico, ne samo, ker je bil to mejnik češke umetnosti, ampak še posebej zato, kar ona velika doba v marsičem spominja današnje borbe češkega naroda za nacionalno neodvisnost.

Kakšno je torej bilo leto 1868, na Češkem in kaj pomeni to leto v češki politiki?

Po prusko - avstrijski vojni leta 1866, je bil v Avstriji poklican saški minister baron Beust ter postal držav-

ni kancler. Ta je l. 1867. sklenil z Madžari pogodbo, ki jo poznamo kot dualizem, in je v avstrijskem državnem zboru decembra meseca za Cislitvanjo dal ustavo, ki je Čehi niso priznavali, ker je bila sklenjena brez sodelovanja češkega deželnega zbora (sabora) in dejanski šla na dnevni red preko češkega državnega prava, vrednega vsaj toliko, kakor je veljala ogrska krona sv. Štefana. Z Dunaja se je obnem začela politika, ki jo je vodilo (ha je Beustovo) geslo, da je Slovane treba pritisniti k zidu. Češki cesarski namestnik je izdal razglas, da morajo politični uradi strogo zatreti vsako agitacijo proti ustavi, a nasproti so »Nar. Listy« naglasili, da bodo Čehi neomajno branili prava češke krone. Napovedala sta si torej boj nemško-avstrijski centralizem in češka država.

Eden izmed nemških stebrov takratne dunajske vlade je bil notranji minister dr. Giskra, ki je bil prej advokat v Brnu, drugi pa justični minister dr. Herbst, prej vseučiliški profesor v Pragi. Ko je Giskra prišel v Brno, so Nemci ostenativno slavili njega in ustavo; isto so mislili storiti v Pragi, ko je (januarja 1868) prišel tja dr. Herbst. A v Pragi je prišlo vsled tega do hudih demonstracij, tako da je vmes poselja praška posadka (poveljevalo je kar četvero generalov!) Napetost med Prago in Dunajem je s tem silno narastla.

Dne 10. februarja 1868 se je prvič sestel državni zbor, izvoljen na temelju

decembrske ustave. Čehov seveda v njem ni bilo in češko časopisje je le kratko poročalo o njem. Dvoje pa je zbudilo pozornost Čehov: ministrski predsednik knez Karel Auersperg je zapretil z neizprosno strogotostjo vsakomur, ki bi nasprotoval ustavi, a finančni minister dr. Brestl je naznanil reformo davkov in prisiljeno državno posojilo ozir. davke od imetja. Češka bi morala plačati 22 milijonov goldinarjev tega novega davka; obenem je vlada začela prodajati češka kronska posestva (posestva češke države). Signal k boju proti tem finančnim načrtom je dal grof Clam-Martinic in »Nar. Listy« so pozivali ves narod, naj živo protestira proti vsem nameram, ki direktno nasprotujejo stari pravici češkega kraljestva, češ. edino češki deželni sabor sme sklepati za Češko o novih davkih, ne pa dunajski parlament. In začelo je deževati protestov in prošenj; vlada je pretižla, da bo kazensko postopala proti vsakomur, ki »protestira« ali prosi. Ta finančno-državopravni dvoboj med Dunajem in Prago se je posebno razvil, ko se je vršil dne 10. maja prvi tabor (prvi na Češkem in v Avstriji sploh).

Po decembrski ustavi je državljaniom bila dana pravica, zborovati v zaprtih prostorih ali pod milim nebom. Taka zborovanja so dotle bila znana le z Angleškega (meeting), a v smislu zakona je bila ljudska skupščina pod milim nebom sedaj tudi na Češkem sklicana in sicer pod goro Ripom na

severnem Češkem. »Hoče se nam vzeti del imetja in ves svet strmi, da se more nalagati tak davek. Novih davkov plačati ne moremo in nočemo...« je rekel en govornik, a drugi je dodal: »Ali smo v Cislitanji? Iskal sem po vseh atlasih to deželo, a verujte mi, nisem je našel. Tabor je v svoji resoluciji naglašal: »Hočemo biti srečni in svobodni v svoji domovini, kakor so bili naši očeti; hočemo, da svobodni in nekdašnji slavni narod češki postane zopet gospodar svoje usode in odločuje o vseh svojih stvareh sam s svojim kraljem; hočemo, da bi ne veljal na Češkem drug zakon nego oni, ki ga izda redni češki sabor in potrdi kronan češki kralj; hočemo, da bi se torej na Češkem ne mogel nalagati noben davek in ne nabirati nobena vojska nego po ustavnem dogovoru češkega sabora s češkim kraljem. Končno je rekel pisatelj Karel Sabina: »Nočemo biti narod po milosti, ampak narod iz lastne volje... Mislite na sedanjost in bodočnost, pripravljajte se s telesom in duhom! Zakaj pride čas, ko bo misel dvignjena nad telo, ko končno tudi nam vzide zmaga. A to bo trda borba, ko bodo obstali le na duhu silni...« In tisoči in tisoči so dvignili roke kakor v sveto prisego na sveta neumrljiva prava češkega kraljestva. Nato se je dvignil iz Ripa kamen za Narodno gledališče...

Ripski tabor je bil zgled in začelo se je misliti na druge... Vmes pa je prišlo polaganje temeljnega kamena

gledališču v Pragi. »Nar. Listy« so to svečanost pozdravljali s takimi besedami:

»Gospod nam je pripravil velik dan... Češka krona, češka država sta zopet na programu svetovne zgodovine... Mi zvesti sinovi svetovoclavske krone, zbrani danes v Pragi v bratski zvezi z zastopniki vsega slovanskega sveta, mi Moravci, Slezanci in Čehi si sveto obljubljam pri življenju in časti, da se bomo za prava te krone zastavljali z vso svojo silo vedno in proti vsakemu, opirajoč se na prirodno pravo in na svedočstvo in prisego kraljev... Padci naših očetov so nam opomin, a njih vrline so nam zgled. Se smo tu in dokler smo tu, je tu češka država, je tu krona sv. Vavla... Danes smo se sešli v Pragi na generalni sabor češke krone. Ni bilo volilnega reda: Kdor je hotel in mogel, je prišel k nam; program zborovanja je prinesel vsak s seboj v svojem srcu, a glasovalo se je med nami že davno... Gospod nam je pripravil velik dan. Njegovo ime naj bo blagoslovljeno.«

Praški dopisnik »Slov. Naroda« (dne 16. aprila) je češko gledališko slavnost označil kot vsečeško narodno skupščino, potrebno tem bolj, ker Čehi niso bili v dunajskem Reichsratu niti je bil takrat odprtjen češki sabor; v Pragi, ki je Čehom nad Dunaj, si hočejo Čehi dati bratovske roke in si obljubiti vzajemno pomoč in neprelopljivo vernost ter pokazati sovražnikom

*) Dr. Servác Heller je po svojih spominih in onodobnih virih napisal in izdal knjigo: »Jubileum velké doby. Obraz našeho národního rozmachu před padesátí lety«. (Z več slikami. Praga, 1918, str. 134.) Ta knjiga mi je služila kot vir.

Dogodki na bojiščih.

NAŠE URADNO POROČILO.

Dunaj, 10. maja. (Kor. urad.) Nobenih posebnih dogodkov. — Šef generalnega štaba.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berolin, 10. maja. (Kor. urad.) Zapadno bojišče. Na bojnih frontah je bilo delovanje artiljerije čez dan živahno le v pokrajini pri Kemmlu, na obeh straneh potoka Luce in na zapadnem bregu Avre. Silnejše stopnjevanje streljanju na teh odsekih so sledili sovražni sunki. Pri odbijanju teh sunkov in pri važnih izvidnih podjetjih smo videli nekaj sovražnikov. Zvečer in ponoči je artiljerijski boj med Ysero in Oiso na mnogih krajih oživel. — Na ostali fronti je bilo bojevanje omejeno na izvidne boje. — Z ostalih bojišč ničesar novega. — v. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berolin, 10. maja. (Koresp. urad.) Zavrnilo smo angleški delni napad severno od Alberta. Enako se je ponesrečil francoski sunek v gozdu pri Apremontu.

Z ZAPADNE FRONTE.

Zeneva, 8. maja. Angleški kronski svet, ki se bo boje v kratkem vršil, se bo bavil z vprašanjem posledice opustitve Ypresa. Clemenceau roti belgijski narod, da naj vztraja na strani entente. Nekaj dni nov vojnega odseka in zbornice potrjuje, da se Foch, ki je bil še pred par dnevi proti opustitvi Ypresa, odločil za opustitev.

London, 8. maja. (Koresp. urad.) Churchill je izjavil na nekem zborovanju kovinarjev, da je kriza zelo resna in da bo trajala še dolgo. Vendar zaupa, da Anglija ne bo poražena. Zavezniki nočejo ničesar drugega, kakor da se držijo proti nemškemu napadom. Ne verjame, da bodo nemški viri zadostovali, da bi Nemci izvršili ves svoj program.

Zeneva, 10. maja. »Petit Journal« poroča iz Lugana, da je bilo od početka nemške ofenzive poslanih iz angleških mest 12 novih divizij na Francosko in Flandrijo.

Rotterdam, 10. maja. Angleški listi poročajo o angleških izgubah te - le podatke: Izgube so znašale meseca aprila 2990 častnikov in 47.250 mož, marca 1043 častnikov in 11.072 mož, februarja 675 častnikov in 18.412 mož, januarja 1489 častnikov in 72.212 mož, decembra 3984 častnikov in 59.031 mož.

Novi napadi na nemška oporišča v Severnem morju.

Berolin, 10. maja. (Koresp. urad.) Opoldne in zvečer so nemške sovražne letalske flotilje napadle pomol in vas Zeebrügge z bombami, a niso napravile škode. Na fronti mornariškega zborovanja so naši lovski letalci zbili dve sovražni letali ter tretje letalo vrgli v morje. — Šef admiralskega štaba mornarice.

Berolin, 10. maja. (Koresp. urad.) Angleške pomorske vojske so izvršile dne 10. maja ob 3. zjutraj po silnem obstreljevanju zopet napad na Ostende z namenom, da zapro izhod. Več sovražnih ladij, ki so hotele pod zaščito umetne megle vdreti v pristanišče, je izborni vodeni ogenj naših obrežnih baterij zavrnil. Neka stara križarka se je popolnoma sestreljena zunaj plovne poti potopila. Izhod je popolnoma nevarin. Na krovu potopljene ladje smo našli samo še mrtve. Dva preostala sta skočila v morje ter smo jih vjeli. Kakor smo dosedaj dogajali, smo potopili najmanj dva sovražna motorna čolna. En monitor je bil težko poškodovan. Poskus, zapreti izhod, se je torej popolnoma ponesrečil. Zopet je žrtvoval nasprotnik zastoj ljudi in ladje. — Šef admiralskega štaba.

London, 10. maja. Admiralteta poroča, da je bila nova operacija, ki je imela namen, zapreti pristanišča Ostende in Zeebrügge, uspešno končana s tem, da je bila večer zvečer stara križarka Windicive potopljena pred vhomom v pristanišče Ostende.

Ententa in mir.

London, 2. maja. (Kor. urad.) V zbornici lordov je izvajal lord Curzon: Kar se

slučalo sedanega položaja, je sporazumni mir. Kakor ve to vsakdo, nemogoče, ker čaka delo največja prizva vse svetovne zgodovine. Misel, da bi moglo priti sedaj do takega mira, je naravnost nemogoča. Brest Litovski mir in mir v Rumunijo ne moreta entente vzpodbuditi. Dokler se ne prične krhati vojaški duh v Nemčiji, ni upati na časten in trajen mir potom pogajanj.

Zeneva, 9. maja. (Kor. urad.) Iz Pariza poročajo, da je odsek za zunanje zadeve končal študij avstro ogrskega predloga ter sklenil resolucijo, ki konstatira, da glasom izpovedi pri o mirovni razgovorih v letih 1917/18 nobenih teh razgovorov nikdar ni dal prilike za sklep miru, ki bi bil sprejemljiv za Francosko in njene zaveznike.

London, 10. maja. (Koresp. urad.) V sredo je govoril v zbornici lordov lord Landsdowne v debati o miru ter odločno naglašal, da bi bil potom pogajanj dosežen mir edini, ki bi mogel vojno častno in uspešno končati. Protestiral je nadalje proti temu, da se pametnim ljudem prepoveduje odpreti usta samo zato, ker so ugnena, da je mogoč mir potom pogajanj.

Guatemala v vojni z Nemčijo.

Berolin, 10. maja. (Kor. urad.) Španska vlada je sporočila zunanemu vojnu stanju, ki obstoja med Zedinjenimi državami in Nemčijo.

Po sklepu miru z Rumunijo.

Budimpešta, 10. maja. Državni tajnik von Kühlmann je izjavil nekemu poročevalcu, da so centralne države z uspehom romunskih mirovni pogajanj lahko popolnoma zadovoljne. Kar se tiče medsebojne razmerja centralnih držav, konstatira, da je sklep miru z Rumunijo brezdomno pripomogel k temu, da se je razmerje med Avstro - Ogrsko in Nemčijo še poglobilo.

Zeneva, 10. maja. Poslanci zaveznikov v Jasiju so dobili ukaz, da ostanejo na Romunskem. Diplomatične zveze entente z Rumunijo se ne pretrgajo.

Samo o Nemčiji je govora!

Berolin, 8. maja. Državni kanceler grof Hertling je sklep miru v Bukarešti brzojavno sporočil cesarju Viljemu tako - le:

»Pod trdnim in blagodatnim vodstvom Vašega Veličanstva je nesebična požrtvovalnost vsega nemškega naroda in njegove pod vodstvom zmagovalnih voditeljev stoječe bojne sile dosegla uspeh, čigar svetovno-zgodovinsko veličino bodo v polni meri upoštevali šele poznejši rodovi.«

Cesar Viljem je odgovoril s to - le brzojavko:

V nikdar omahujoči domovinski ljubavi si nemški narod z milostno božjo pomočjo pod sijanim vojaškim vodstvom in s podporo krepke državniške umetnosti korak za korakom približuje poti v srečno bodočnost. Odkrita potreba mi je, da ob tej priliki izrekam zahvalo tudi Vam in Vašim sodelavcem.

Kakor čitamo, je govora poleg o Bogu samo še o vodstvu nemškega Veličanstva, o požrtvovalnosti nemškega naroda, o nemškem vojaškem vodstvu in krepki nemški državniški umetnosti. In Avstro-Ogrska?

Kako je nastal preobrat v Ukrajini?

»Arbeiter Zeitung« piše: O razpravljanju glavnega odseka nemškega državnega zbora o »dogodkih« v Ukrajini (v soboto) so izdali takozvano uradno, torej skrajno potrjeno poročilo. Ebert je izjavil (v ponedeljek), »da je bil ta način poročanja kaj enostranski in tendenciozen. Govori zastopnikov vlade so bili priobčeni skoraj dobesedno, od govorov poslancev pa samo nekaj fraz. To je tembolji zavajanje javnosti, ker je tudi cenzura odredila, da o postopanju proti Radi brez dovoljenja ne sme nič v javnost.« Zato je predlagal, da se razprava vrši javno. Predlog je glavni odsek soglasno sprejel. Sedaj pa priobčijo »Vorwärts« ukrajinsko uradno poročilo o aretacijah v Radi, ki ga je v soboto prečital Scheidemann. Datirano je s 26. aprilom in se glasi: Iz Kijeva poročajo od 26. m. m. uradno: Večera ob 4. popoldne so poslopie, ki v njem zboruje centralna Rada, obstopili ljudje v uniformi nemških častnikov in vojakov in so člane

centralne Rade in vlada, ki so smeli sejo Rade preiskati in aretirati. Navzven je bilo ukazano, da naj vstanjejo in dvignete roke. Ravnali so z njimi osorno in nevljudno. Niso se osirali na ugovor predsednika centralne Rade, profesorja M. Hruševskega, ki je protestiral proti aretaciji članov parlamenta v parlamentu samem. Povrh so še a prof. Hruševskim ravnali s brahijalno silo. Med preiskavo so prof. Hruševskemu pobrali vse privatne dopise in listine centralne Rade. Preiskava je trajala 8½ ure. Ne da bi pokazali kakršnokoli pooblastilo, so aretirali te-le ministre: ministra zunanjih zadev Tkačenka, ministra zunanjih zadev Lubinskega, vojnega ministra Sukovskega in ravna-telja politično - administrativnega departementa Kajejskega. Nemškega poslanika barona Muma v. Schwarzensteina so obvestili o tem dogodku in ga vprašali, ako mu je, kot zastopniku Ukrajini priateljske države ta pripetilaj znan. Tudi so ga prosili, naj ta slučaji javi nemški vladi. Ukrajinska vlada je pri nemškem poslaniku proti takemu ravnanju odločno protestirala in opozorila na usodna posledice, ki jih utede imeti to postopanje. Nemški poslanik je obljubil, da bo o dogodku obvestil svojo vlado in primomil, da mu ni znano, kaj se je prigodilo v centralni Radi. Ob 4½9. zvečer je nemški generalni konzul obvestil ukrajinskega ministrskega predsednika, da je bila izjava ukrajinske vlade sporočena v Berlin. Drugi člani centralne Rade in vlade so tudi vložili primerne proteste proti poseganju v notranje zadeve republike proti prekršitvi ustave, mednarodnega prava in medsebojnih razmer med narodi. Vest se je po bliskovito razširila po vsej Ukrajini. Zvečer so razšli iz Kijeva, da nastajajo tam nemiri in da deželi zbog tega proti skrajna anarhija.

Kakor vidimo, je pruski militarni postopal v Kijevu no slovitim receptu, ki ga je svoje dni inuner Oldenburg predlagal za ravnanje z nemškimi parlamentom: en lajtnant in deset mož zadoštuje, da se odstrani parlament... Seveda so si tudi popolnoma na čistem o nemškem sodelovanju pri nadaljnjem preobratu v glavnem odseku je nacionalno - liberalni poslanec Stresemann naravnost priznal, da so novo vlado ustvarili direktno s sodelovanjem Nemčije. Prav takoj, ko so potrebovali v privatno last zaverovanega kmetkega gibanja - treba je samo pomisliti, kmetje bodo protestirali, da se veleposesniški svet razdeli mednje! - pa se je že pojavil »kmetički kongres«. Potrebovali so voljnega diktatorja, nastopil je gospod Skoropadski! In komaj je prišel, pa ni izdal samo »manifestac-nego tudi silno dolg temeljni zakon in lahko si predstavljamo, kdo mu je pri tem pomagal! Zato pa je tudi v glavnem odseku vladalo kaj ničlo nagnenje, famoznim »poročilom« iz Kijeva kaj verjeti. Tako n. pr. je rekel poslanec Haas od ljudske stranke: Misteriozna bajka o nameravanem sicilijanskem večeru kaj močno diši po izmišljenju. Proti ustanovitvi nemških poljskih sodišč obstoje največji pomisleki, čeprav jih je novi hetman pripoznal. Ljudstvo bo razburjeno radi teh sodišč, škodo bo imeli mi. Kako pa je istih 7000 kmetov prišlo v Kijev protestirat, ne da bi nemške vojaške oblasti bile to opazile? Nemčija je bila celo oficijelno zastopana, ko se je novi hetman sam proklamiral! Izkratka: Že vemo, kako nam je centi delavnost pruskega militarizma v Ukrajini. Prav kakor je rekel poslanec Haas: Vojstvu se imamo zahvaliti, da smo odprli vhod, tisto vojaštvo pa je na najboljši poti, da zopet vse razdere. Vojški poveljnik uznanja danes svoje lastno politiko, politično vodstvo države je prosto izločeno... Razveseljivo je vsaj to, da se pravilna sodba v teh zadevah pričenja uveljavljati v državnem zboru.

Lvov, 10. maja. Glasom poročil ukrajinskih listov iz Kijeva so bila pogajanja z radikalnimi strankami glede udeležbe pri vladi dosedaj brezuspešna. Tudi ukrajinski kmetje se branijo vrniti polja, ki so jih obdelali, veleposesnikom. Za vsak slučaj so pripravili dati odškodnino.

Kijev, 25. aprila. Kijevske socialno-demokratsko glasilo »Robitnica« Gazettea priobčilo poročilo o romunskem terorizmu v Besarabiji po poročilu nekakega učitelja Očinskega. Romuni so ga zaradi nekove ukrajinske propagande aretirali in zaprli v Kišinevu, odkoder je dne 12. aprila pobegnil. Udeležil se je tudi zborovanja Statul Ceria, ki naj bi izvršil združitev Besarabije z Rumunsko. Kmetje so se odločno izrekli proti združitvi, samo takozvani moldavski blok veleposesnikov in visokih vojaških dostojanstvenikov je glasoval za

plačevati davkov in če je radi neplačanih davkov prišlo do izvršbe, ni prišel nikdo na dražbo; neobtoženi ljudje so sami prihajali k uradom in zahtevali, da se zaslusijo, ker so ravno tako krivi kakor drugi in tako se je zgodilo, da je bilo v nekaterih krajih do sto političnih procesov.

Dne 20. septembra se je na Petruškovih Vrhovih vršil zanimiv tabor žen. Zbralo se je na taborišču več nego 6000 žen in deklet, da bi se posvetovale o vprašanju: »Kaj naj store dobre gospodinjice z ozirom na neugodno bodočnost?« Tabor je bil seveda prepovedan, ali žene se za prepoved niso brigale, ampak so se lepo razpravile po travnikih in livadah in šotorih, pele, govorile in kilcale rodoljubna gesla. Za 4. oktobra je bil sklican tabor na Pankrac za višehraskimi vrati v Pragi. Prepovedan. A zaran so plakati vendarle pozivali na Pankrac in mase ljudstva so se zbrale popoldne tam. Prišlo pa je tudi vojaštvo in začel se je pravi boj; na husarje je letelo kamenje in vojaški so streljali... Razglasilo se je obsedno stanje, preki sod, namestnik Hellersberg je odstopil in na njegovo mesto je prišel general Koller. Na mah je bilo prekinjeno politično življenje, ali češka energija ni ugasilila, marveč je počakala, da odnapade verige, da se potem vznesa za nov polet, in takrat zmagovit.

Dne 17. aprila 1869 je bil grof Eduard Taaffe imenovan za definitivnega ministrskega predsednika in 28. aprila je bilo ukinjeno izjemno stanje. In spomladi je češki duh začel nov boj tam, kjer ga je jeseni končal. Prišlo so nove persekucije, ali bilo je vendar bolje, ker so se za tisk uvedla porotna sodišča. Taborski pokret se je razmahal zopet... Jeseni so bile zopet volitve za češki sabor; zamen je bil ves trud cesarskega namestnika, da bi vsaj nekoliko manj glasov dobili deklaranti; bili so povsod zopet izvoljeni jednoglasno, a ker niso prišli v sabor, se jim je mandat zopet vzel.

»Ostra, vztrajna in silna opozicija češkega naroda je končno pokazala svoj učinek«. Tudi iz nemškega tabora so se začeli oglašati glasovi, da je neizogibno, se pobotati s Čehi. To naj bi izvršil ministrski predsednik grof Potocki. »Veliki naš politični razmah, začel 1. 1868., je slavil nesporno zmago.« Čehi so 1. 1868. stali strogo na stališču svoje zgodovinske države, so sploh zanikali eksistenco kake Avstrije, ki bi obsegala tudi Češko kot krovno, ter niso priznavali kompetence dunajskega državnega zbora za sebe.

Slovenci so glasovali za dualizem ter s tem že priznali decembrsko ustavo in dunajski državni zbor. Takoga preciznega in odločnega velikega programa, kakor so ga imeli Čehi v svojem državnem pravu, nismo imeli in smo, kolebajoč sem in tja, iskali drobtin, kjeroli smo se nadejali, da bi jih bilo dobilo. Kakor dandanes slovenska politika ne more žetiti, da bi mi ostali v parlamentu brez Poljakov, tako se je takrat bala, da bo v parlamentu brez Čehov preveč osamljena.

Na možnost politične zveze z banovino ni bilo misliti, ker je dualizem šele nastal in bi se brez posebne evropske konstelacije ne dal porušiti. Sploh za veliko borbo, kakor so jo Čehi že takrat započeli, še Slovenci nismo bili zreli.

Zato smo sicer občudovali gigantski boj, a sodelovali v njem nismo in nismo mogli.) Čisto drugačni so češko - jugoslovanski odnošaji dandanes. K zgodovinski činiteljem je stopilo prirodno nacionalno pravo, t. j. samoodločba narodov. In to ni več le kaka zahteva jugoslovanske ali češke, ampak to je princip vsega današnjega sveta, ki gradi bodočnost. Jugoslovani smo spoznali, kaj nam je holeti in kaj hočemo. Smo pa tudi okrepili svoje ljudstvo, da je sposobno za borbo. In tako stojimo s Čehi v eni vrsti.

Dvojeva pa smo se 1. 1868. Slovenci naučili od Čehov. Prvo je bilo taborovanje. Ljubljanski dopisnik »SL. Naroda« (27. junija) je opozoril na zborovalno pravico, ki so se je »bratje Čehi letos poslužili in se je še poslužujejo; naj bi se zato tudi na Slovenskem sklicala ljudska skupščina slovenskih pokrajin, da se narod politično

združi. Medtem so skušali Romuni preobrniti prebivalstvo z mečem v roki. V Kišinevu je bilo dan na dan ustreljenih nad 20 oseb. Mnogo moldavskih vojakov, ki niso hoteli izvršiti ukazov častnikov, je bilo ustreljenih. Komisarja Litvinov in Ruden sta bila aretirana, ker je prebivalstvo dveh okrajev protestovalo proti združitvi. Socijalistina Grünfeld je bila ustreljena. Ustreljen je bil tudi bivši moldavski poljedelski minister Skumaczenko. Ukrajinski kmetje so ubili zaradi njih agitacije tudi nekake učitelja in neko učiteljico. Avtonomne romunskije so zborovale pod asistenco romunskih čet.

Politične vesti.

Shod na Rakovniku pri St. Janžu. Na binkoštni ponedeljek 20. t. m. ob pol 3. popoldne se vrši na Rakovniku pri St. Janžu v Mirenski dolini velik manifestacijski shod, na katerem bodo govorili načelnik jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec, poslanec dr. Rýbač iz Trsta in uradni stolni vikar Smodej iz Celovca.

Izjava. Prekičem svojo izjavo za slovensko katoliško deklaracijo, ki sem jo nevede za njeno pravo vsebino, predloženo mi v naglici od tukajšnjega gosпода župnika, podpisal. — Spoznal sem svoj čin, ko sem čital svoje ime v »Resnici« z dne 4. maja, da sem se nehotel izjavil za dr. Sustersičevo zastavo. — Izjavljam, da sem pristal deklaracije jugoslovanskega kluba, zvest svojemu jugoslovanskemu narodu in zvest pristaja narodno zavednemu ljubljanskemu prevzvišenemu knezoškofu. — Na Vinici, 10. maja 1918. — Franc Mihelič, župan na Vinici.

Učiteljske službe za slovenske ljudske šole na Kranjskem razpisane po nemško. »K. k. Landesschulrat für Krain« razpisuje v uradnem listu v nemškem jeziku 56 nadučiteljskih mest, ki se tičejo v 54 slučajih slovenskih ljudskih šol in v dveh slučajih dveh malih nemških ljudskih šol. Nekaj krajev je navedenih pravilno po slovensko, drugi pa z nemškimi spakami: »Tschemschenik, Haidowitz, Retetsche, Drasgosche« itd. Dr. Eger se je v Gradcu na vsenemškem shodu bridko pritoževal, kako gine nemščina iz c. kr. uradov na Kranjskem. Nemški razpis učiteljskih mest za slovenske šole na Kranjskem pa posvedočuje, kako nesramno globoko že tiči nemščina v c. kr. uradih na Kranjskem.

Sklicanje zunanjega odseka avstrijske delegacije. Dunaj, 11. maja. (Kor. urad.) Listi objavljajo odgovor načelnika odseka za zunanje zadeve avstrijske delegacije dr. Bärnreitherja na pismo delegata dr. Ellenboga, v katerem zahteva ta sklicanje odseka. Dr. Bärnreither sporoča, da se je opetovano o tej zadevi pogovarjal z zunanjim ministrom Burianom, ki da čuti potrebo predstaviti se čimprej delegacijam in izvršiti z njimi skupaj njuna dela. Minister ki mora zopet odpotovati in se bo moral po svojem povratku baviti z nekaterimi važnimi zadevami, more določiti sklicanje odseka še le po svojem povratku ter se bo seja odseka vršila, kolikor se da danes presoditi, v drugi polovici maja.

Vrhovni cesarjev dvornik odstopil. Prvi cesarjev vrhovni dvornik Konrad princ Hohenlohe - Schillingfurst je zaprosil iz zdravstvenih ozirov za dopust. Cesar je njegovi prošnji ugodel ter mu podelil veliki križ reda Sv. Stefana. Na njegovo mesto je bil imenovan za prvega vrhovnega dvornika major Ivan grof Hunyadi de Ketely. Odstopil je tudi dosedajni general-pobočnik in predstojnik cesarjeve vojaške pisarne general Marterer. Za njegovega naslednika je imenovan polkovnik baron Zeidler Daublenky von Sterneck.

Ptujskemu okraju na pomoč! Stavljena je zopet lista županov! Oče Ornik se vozari dan na dan po okraju, da ne izgubi katere izmed svojih garcijah ovc. Danes jo ob 4. prihrva iz Maribora, jutri je pa ob pol 10. že zopet na kolodvoru, da se odpelje v Ormož prešet glave svojih zvestih. Neumorno se dela v našem okraju tako z nemško, kakor z nemškutarske strani. Mi pa imamo praznik! Počivamo na lavorikah skromnega dela za deklaracijo. Naš poslanec Brenčič ima tisoč njegovih poslov,

na najnujnejšega pa pozablja: sklizevati shode, proučevati ljudstvo, krepiti ga v odporu proti zatiralcu Menda je malo okrajav, izvzemam koroške, ki bi bili tako potrebni narodnega velikopoteznega, še bolj pa podrobnega dela, kakor je ravno naš ptujski. Tu imamo brlog Stajercijancev, tu pašuje Jančar Ornik s svojo tolpo ter spuša strupene puščice v našo zdravo meso. Tu je pa tudi neke posebne vrste narod, zastupljen po Strašilovem in Huterjevem žganju, zatiran in teptan po privandran-cu Nemcu, nezaupljiv, vsled hudih udarcev življenja. Treba bi bilo zastaviti vse sile, da se iztrga ta lep kos slovenske zemlje iz grabežljivih krempljev tučca. Neumevno nam je, da poslanec Brenčič ne pride od nikoder pomoč. Poslanci vseh strank prireajo križem naše slovenske domovine shode; ptujskega okraja, te pastorko med slovenskimi okraji, se pa ne spomni nikdo. Ali jih nikdo ne vabi, ali ga ni človeka, ki bi jim pripravil možnost shoda? Slovenska inteligenca je premrta. Res so se priredile zabave v Narodnem domu, bile so namenjene le ozkemu krogu; priredili so se izleti, namenjeni istemu krogu in istemu smotru; a narod, naš narod od teh prireditev ni imel nič. Naš narod niti ne vé, da inteligent sredi Ptujia čuti z njim, se tudi bori z njim za iste cilje. Prepuščen je ta narod, od pamtveka tlačjen in izkoriščen, sam sebi. Nismo dobri vojskovodje, da puščamo jedro našega naroda brez pomoči, brez zaščite! Ko bi se inteligentji nekoliko bolj brigali za narod, bi ne bilo Orniku tako lahko dobiti županov, ki mu slepo sledijo in pomagajo izvrševati zločinsko politiko. Tako jih bo pa neovirano peljal na Dunaj; saj zdaj jim bo Seidler sam na stečaj odprl vrata, ki vodijo do posvečene osebe vladarja. Pustimo že vendar predvojno politiko, ne držimo rok križem, ko nam ugrabljajo in zavajajo naše ljudi; dvignimo pest na krepko narodno delo, saj smo pokazali ravno v minulih letih, da smo potomci junaškega naroda. Vi, poslanci, pa nam na pomoč!

Okrožnica gorenještajskih poslancev za izjave, ki naj odobro Seidlerjevo politiko. Gorenještajski poslanci so poslali svojim volilcem okrožnico, v kateri priporočajo Nemcem pozornost. Minister Zolger odstopi, dr. Seidler je podal izjavo za pobijanje jugoslovanskega gibanja, vlada prehaja k dejstvom. Nemci morajo skupno podpirati vlado in odstraniti vse, ki bi motili skupnost. Ko bo Zolger odstopil in bode razglašena razdelitev okrožij na Češkem, naj se pošljejo ministrskemu predsedniku Seidlerju brzojavne pritrdilne izjave; vreden je tudi častnega občanstva. Treba za to akcijo dobiti tudi vplivne moze v sosednjih okrajih. Okrožnico je odposlal poslanec Pantz. V nemških nacionalnih krogih je zavladalo radi te okrožnice veliko ogorčenje.

Tudi krščanski socialci so postali zamišljeni. »Reichspost« prináša baje iz parlamentarnih krogov tole poročilo: Beseda Poljskega kluba, da morajo priti stranke že enkrat do parlamentarnega mira, ima svoj globok učinek. Vse stranke imajo en cilj, namreč delazmožnost parlamenta in odstranitev možnosti daljše izključitve parlamentarne tribune. Poljski klub predlaga, da naj se stranke zjedinijo na to, da izločijo narodno-politično vprašanje do konca vojne in da izvedejo posebni delavni načrt. Vseled tega se v parlamentu mnogo govori o novih moze h in o možni osti parlamentarizaciji e kabineta. Baje je bila dolga avdijenca krščansko-socialnega voditelja poslanca Finka pri cesarju v ozki zvezi s temi načrti. Zdi se, da vpošteva krona vsa pota, da bi se parlamentarne razmere uredile in da se stori vse, predno bi se proglasil državni zbor za delazmožen. V krščanskosocialnih krogih se zatrijuje, da je cesar napram poslan-cu Finku odobral predlog poljskega poslanca Löwensteina.

Nemški Volkstag v Leobnu. »Gruzer Tagblatt« je našel na nemškem Volkstagu s svojim povečevalnim steklom celih 500 udeležnikov, zlasti mnogo žen in deklet na nemškem Volkstagu v Leobnu. Na tem Volkstagu je govoril tudi znani dr. Mravljac ter so vsi govor-

Slovanstva, da češki voditelji niso sami, ampak da za njimi stoji ves češki narod.

Takoj po gledaliških svečanostih se je zopet začelo — kljub preganjanju tiska in korporacij — taborsko gibanje. Brž je bilo pripravljenih kakih 38 taborov. Vlada se je ustrašila in začela tabore prepovedati. Vse ozračje je bilo kakor zastrupljeno, ko se je blizal 21. junij, dan, ko je prišel cesar v Prago k otvoritvi novega mesta. Čelo konservativni (»staročeški«) »Narodni Pokrok«, organ Palackega in Riegerja, je takrat pisal: »Ukazano nam je molčati... ministrstvo sodi iz naše lojalnosti napram zakonitemu kralju na našo zadovoljnost, in zato bomo molčali, ker nismo sposobni, igrati hinavski-krivo igro...« S temi besedami je bila napovedana tiha demonstracija in ljudstvo je razumelo. Nabrežje ob novem mestu je onega dne bilo dosti prazno... In zato se je ukazalo, ostro preganjati časopise, ki piše čisto veltzdajniški, in dunajsko nemško časopise je povdajalo, da ima »češko vprašanje tudi važnost za vnanjo politiko«, saj so Čehi leto dni prej bili na etnografski razstavi v Moskvi... Prepovedovali so se tabori, burne so bile skupščine, ki so se razvile, kadarkoli je bil tabor prepovedan, protestiralo se je proti davkom, konfiscirali so se časopisi, obsojali in globili uredniki, sploh vsepovsod so se kazali pojavi nesilnih persekucij, a tudi brezob-

zirne opozicije — to je bila vsebina sledenih dveh mesecev, a vrhunec je češki pokret dosegel dne 4. avgusta.

Koncem julija se je zbirala v Pragi in okolici silna vojska; manevri bodo baje... v istini pa se je zblizala vojska, ker je bil za 4. avgusta sklican češki sabor. Češki poslanci niso prišli, ampak so poslali najvišjemu maršalu (dež. glavarju) knezu Adolfu Auer-spergu svojo državno-pravno deklaracijo; z njo so se Čehi odpovedali vsem ugodnostim praktične oportunistične politike in napovedali odločen boj Beustovemu dualizmu in decembrski centralistični ustavi... Telegrafi so komaj zmagovali nebroj brzojavk, ki so iz vseh čeških krajev pritrjevale tej prvi češki državno-pravni deklaraciji... Dunajski tisk jo je proglasil za veleizjavo in notranji minister se je ostro zagrozil uradnikom, ki bi se izkazali kot neprijatelji »novega reda«.

Ce češki sabor je končno izjavil, da je misliti, da so češki poslanci izstopili iz sabora in da je zato treba novih volitev. In prišli so nove volitve, a izkazala se je čudovita češka disciplina: vsi deklaranti so bili iznova izvoljeni, in sicer kljub vsem agitacijam vlade. Obenem so se vršile uradne poizvedbe, kdo da je pritrjeval deklaraciji, in celo hišne preiskave, razpuščali so se občinski zastopi, konfiscirali so se časopisi, kaznovali udeleženci taborov... Občine pa so odpovedale stanovanja okrajnim glavarstvom, okrajnim sodiščem; kmetje niso hoteli

plačevati davkov in če je radi neplačanih davkov prišlo do izvršbe, ni prišel nikdo na dražbo; neobtoženi ljudje so sami prihajali k uradom in zahtevali, da se zaslusijo, ker so ravno tako krivi kakor drugi in tako se je zgodilo, da je bilo v nekaterih krajih do sto političnih procesov.

Dne 20. septembra se je na Petruškovih Vrhovih vršil zanimiv tabor žen. Zbralo se je na taborišču več nego 6000 žen in deklet, da bi se posvetovale o vprašanju: »Kaj naj store dobre gospodinjice z ozirom na neugodno bodočnost?« Tabor je bil seveda prepovedan, ali žene se za prepoved niso brigale, ampak so se lepo razpravile po travnikih in livadah in šotorih, pele, govorile in kilcale rodoljubna gesla. Za 4. oktobra je bil sklican tabor na Pankrac za višehraskimi vrati v Pragi. Prepovedan. A zaran so plakati vendarle pozivali na Pankrac in mase ljudstva so se zbrale popoldne tam. Prišlo pa je tudi vojaštvo in začel se je pravi boj; na husarje je letelo kamenje in vojaški so streljali... Razglasilo se je obsedno stanje, preki sod, namestnik Hellersberg je odstopil in na njegovo mesto je prišel general Koller. Na mah je bilo prekinjeno politično življenje, ali češka energija ni ugasilila, marveč je počakala, da odnapade verige, da se potem vznesa za nov polet, in takrat zmagovit.

Dne 17. aprila 1869 je bil grof Eduard Taaffe imenovan za definitivnega ministrskega predsednika in 28. aprila je bilo ukinjeno izjemno stanje. In spomladi je češki duh začel nov boj tam, kjer ga je jeseni končal. Prišlo so nove persekucije, ali bilo je vendar bolje, ker so se za tisk uvedla porotna sodišča. Taborski pokret se je razmahal zopet... Jeseni so bile zopet volitve za češki sabor; zamen je bil ves trud cesarskega namestnika, da bi vsaj nekoliko manj glasov dobili deklaranti; bili so povsod zopet izvoljeni jednoglasno, a ker niso prišli v sabor, se jim je mandat zopet vzel.

»Ostra, vztrajna in silna opozicija češkega naroda je končno pokazala svoj učinek«. Tudi iz nemškega tabora so se začeli oglašati glasovi, da je neizogibno, se pobotati s Čehi. To naj bi izvršil ministrski predsednik grof Potocki. »Veliki naš politični razmah, začel 1. 1868., je slavil nesporno zmago.« Čehi so 1. 1868. stali strogo na stališču svoje zgodovinske države, so sploh zanikali eksistenco kake Avstrije, ki bi obsegala tudi Češko kot krovno, ter niso priznavali kompetence dunajskega državnega zbora za sebe.

Slovenci so glasovali za dualizem ter s tem že priznali decembrsko ustavo in dunajski državni zbor. Takoga preciznega in odločnega velikega programa, kakor so ga imeli Čehi v svojem državnem pravu, nismo imeli in smo, kolebajoč sem in tja, iskali drobtin, kjeroli smo se nadejali, da bi jih bilo dobilo. Kakor

niki pogrevali svoje stare fraze o mladu Zolgerju, o veleizdajstvu Slovencev ter je končno zborovanje sprejelo resolucijo, ki obsega te točke: V nobeni obliki se ne sme ustanoviti jugoslovanska država, ki brez dvoma ogroža obstoj narodnosti. Zato se ne sme raztrgati Stajerska na slovansko in nemško provincijo, ker bi bil to en korak jugoslovanske državi nasproti. Nemški jezikovni otoki na Spodnjem Stajerskem bi morali izginiti. Nemcem mora biti odprta prosta pot do morja. To je največji narodno-gospodarski interes cele monarhije in tudi zavezniške Nemčije. Zato mora biti izključeno, da bi se tržaško pristanišče preustrojilo v središče nemško trgovino ogrožajoče slovanske trgovinske politike. Zato zahtevajo ustanovitev nemške navtične šole v Trstu. Zveza z Nemčijo mora tvoriti vedno temelj naše zunanje politike ter se mora potopiti in gospodarsko razširiti.

Nemški Volkstag na Tirolskem. Iz Sterzinga poročajo, da se je vršil tam prvi nemški Volkstag na Tirolskem. Zborovanje je bilo zelo burno. Vseučiliški profesor dvorni svetnik Mayer je govoril o nezvestobi »avstrijske hiše« in njeni nevhvalečnosti ter o nemških vojnih ciljih na jugu. Zahteval je popravilo meje v Alpah proti Italiji. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva nujno odgovarjanje velikim žrtvam in uspehom zavezniških centralnih držav. Proti Italiji zahteva resolucija naravne meje, ki naj bi Tirolsko in Avstrijo boljše štutila ter priklopila stare nemške naselbine zopet Avstriji. Zveza z Nemčijo naj se spremeni v gospodarsko in vojaško skupnost. Uvede naj se nemški državni jezik in popolnoma nemška namestništva po celi Avstriji. Odločno naj se zavrnejo zahteve slovanskih narodov po lastnih državah. Izreče naj se enotnost in nedeljivost Tirolske od Kuisteina do Bernske soteske. Odločno naj se avtonomija južne tretjine Tirolske. Brez priznanja naj se vodi boj proti irredenti. Za italijanske veleizdajnike ne sme priti nobena amnestija.

Cehi in poljedelski minister. »Narodni Politika« upa, da grof Sylva Tarouca ne bo pozabil na program svoje stranke, ki je odločno branila enotnost in nedeljivost Češke. Plemenito glasilo poslanca Habermanna konstatira, da grof Sylva Tarouca v ministrskem svetu ni ugovarjal okrožju, niti ni podal svoje demisije. Nasprotno je glasoval za okrožje. Podpisal bo tudi odredbe glede okrožnih glavarstev. Edini minister, ki je bil proti temu, je bil minister Zolger.

Tudi Nemci proti okrožjem na Češkem! Z Dunaja poročajo: Proti okrožjem na Češkem so se dvignili sedaj tudi z nemške strani glasovi. Tako je nemško zborovanje v Ustijah sprejelo resolucijo, ki protestira proti ustanovitvi okrožij. Tudi načelnik nemške zveze iz Sumave župan Taschek v Budjevecih se je izrekel z ozirom na nemške manjšine proti nameravani ustanovitvi okrožij.

Ukrajinci pri ministrskem predsedniku. Ukrajinski poslanci so prišli k ministrskemu predsedniku, ki jim je razlagal potrebo ustanovitve okrožnih glavarstev na Češkem ter izrekel upanje, da se bodo strankarske razmere kmalu uredile. S tem se bo posrečilo ustvariti trdno večino ter vzdržati zbornico delazmožno. Potem se vlada ne bo več ubotavljala sklicati parlament kakor hitro mogoče. Ukrajinski poslanci so opozorili na žalostni položaj prebivalstva v Vzhodni Galiciji in na sovražno nastop Poljakov v vprašanju holmiščine. V sled vseh teh dogodkov smatrajo Ukrajinci za potrebno, da ostanejo v rezervi in čakajo, kako se bodo stvari razvile. Ministrski predsednik Seidler je izjavil napram Ukrajinskim poslancem, da jih bo v kratkem zopet poklical k sebi, da jim da zaželjena pojasnila.

Sklepi za Nemce in Slovane. Poslanec Stölzel izjavlja v »Salzburger Tgbl.«, kakor piše »Arb. Ztg.«, nastopne »Misli o političnem položaju«. Četrto leto smo že v vojni, tesno združeni in pobrateni z nemško državo. V vojni proti celemu svetu sovražnikov. Ta vojna ne odloči samo bodočnosti nemške države, nego tudi bodočnost nemštva sploh po vsem svetu. Ali naj mi Nemci v Avstriji nudimo prizor, da sodelujemo v tej vojni za nem-

štvo in nemško kulturo, zato da se notranje razmere v naši državi zmedejo še bolj nego so že zamotane? — Po pravici smo Nemci v Avstriji vsi štiri leta vojne vedno smatrali za odpor proti državi in za veleizdajo, ako so drugi narodi izjavljali: »Nimamo nič proti habsburški monarhiji, ako se orientira slovansko«, ali so klicali: »Vse damo radi cesarju in državi, ako raztrgata vezi z Nemčijo.« — Bog ve, ali dr. Stölzel vsaj sluti logiko teh svojih izjav? — vprašuje »Arb. Ztg.«

Praski nadškof odklonil spomenico Cehov v Vormih. V Vormih je bila pred kratkim birma. Župan je ob tej priliki praskemu nadškofu podal želje in zahteve češkega naroda glede katoliške cerkve in njenih škofov na Češkem. Pritoževal se je, da katoliška cerkev na Češkem ne podpira nacionalne ideje na tak način kakor v drugih državah, zlasti v Franciji in Belgiji. Katoliška cerkev na Češkem se postavlja na nekako nevtralnem, brezbarvnem stališču in ne podpira čeških stremeljenj. Za dokaz tega nam služi dejstvo, da se ni izrekel ne praski nadškof, ne kak drugi češki škof za češke zahteve po samostojnosti in niti eden se ni podpisal majske izjave našega naroda. Vse drugače se obnašajo madžarski in slovenski škofje, vse drugače deluje nemška hierarhija, pri nas na primer opat pater Helmer. »Venkov« poroča, da nadškof grof Huyn spomenice, ki mu jo je predložil župan, ni hotel sprejeti.

»Drugače dne jo je popihal.« Češki listi pišejo: Maksimilijan Harden, najvažnejši izvenparlamentarni nemški politik, je v svojem tedniku »Zukunft« posvetil članek vojni Cerninu in znanemu njegovemu hujšajočemu govoru proti Slovanom, ki ga je imel pred nekaterimi dunajskimi purgari. Harden pravi: Cernin je najprej slavo zapel državi, a potem ni našel več besedo za narodno in duševno muko onih, ki so po zavojevanju in po slučajnih porokih prišli pod eno žezlo. Neumna je bila fraziranja ločitev dobrega, avstrijsko-patriotskega češkega ljudstva od hudobnih na izdajo mislečih voditeljev. Kakor strašilo je moral najprej šopke tega govora čuvati »barm«, ničvredni Masaryk. Profesor Masaryk, ki je šel iz Prage na Anglijo in na Rusko, je bil veleizdajalec. Tudi če bi to bilo dokazano: v državi, ki ni podobna nobeni drugi, ki je dvignila Košuta na višek časti, ki je slavila Klapko kot poslanca, ki je grofa Julija Andriassya, obsojenega leta 1850, radi veleizdaje na smrt in vsaj in efikie usmrčenega, napravila za ogrskega ministrskega predsednika in vnanjega ministra vse monarhije, ki je pred kratkim dala brez-pogojno pomiloščenje Kramarju — v tej državi bi moral paziti oni, ki javno sodi o »političnih zločincih«. In gospod Masaryk je v znanosti in psihološki umetnosti tako močna glava, je napisal tako tako neobičajno dobre knjige, da bi ga smel človek, ki se je nekoč blagovolil naroditi kot gospod iz Chudenice in na Chudenicah (to je grof Cernin), obsoditi vselej se s klubom v roki. V zastopnikih malomeščanskega nemškega občinskega sveta je imel potomec češkega zgodovinskega plemstva za svoj filipiko proti Cehom hvaležno publiko, v avstrijske delegacije, kamor je govor po pravici spadal, ni mu bil srd popljuval v to beraško juho. Dne 13. aprila je prišel iz Prage odgovor. Vsi češki uradi mesta, ki v njem niva še morda 19.000 Nemcev, so zaprli uradne prostore. Srbi, Hrvati, Slovenci, iz Dalmacije in iz Kranjske so poslali poslanca ob Vltavo in gospodje Kramarj, Klofáč, Korošec so se solčili v radosti ljudstva. In ta se je razvila v bučanje burje, ko je izpregovoril g. Kramarj in predlagal zvito ubrzdano, toda pazljivo ušesu jasno umljivo resolucijo. (Tu se navaja znana resolucija.) Dobro ljudstvo je gostilo in z vnuemo zbrano okoli hudobnih voditeljev, zapeljivcev. Težak udarec za grofa Cernina. Drugega dne na to je jo popihal.

Magnatska zbornica proti novi ogrski vladi. Iz Budimpešte poročajo 10. maja: Predsednik magnatske zbornice grof Hadik je pisal danes ministrskemu predsedniku dr. Wekerlu pismo, v katerem mu naznanja, da z ozirom na izpremenjeni politični položaj odlaga svoje predsedstvo. Tudi oba podpred-

leta »Slavija« in »Živnostenska banka«, ki naj bi bila zaslabla posojilnice (teh je bilo na Češkem čeških že 250, nemških je 30). Vošnjak je Riegerju v Pragi rekel, da bi se rad informiral o čeških posojilnicah (»szaložnicah«) in da bi rad videl češko vas in češkega kmeta pri delu. Brž je Rieger poklical poslanca Kratochvila, kmetskega nosetnika v Soukhah prav ob jezikovni meji, ki je imel hmeljne nasade z lastno pivovarno in bil član posojilnice v Roudnicah (severno od Prage). Kratochvil je Vošnjaka povabil na svoj dom in drugega dne se je Vošnjak odpeljal v Roudnice. Tu se je poučil o knjigovodstvu in sploh delovanju posojilnic. V Soukhah mu je Kratochvil razkazal svoje hmeljarstvo. Vrnivši se iz Češkega, je napisal Vošnjak članek: »Učimo se od Čehoslovancev« (Slov. Narod 11. junija), kjer odklanja vsako »nerodovito pohvalo še nerodovitnejšega § 19«, a poudarja češko delavnost, zmrnost, svobodo in rodoljublje, enovitost, značajnost in pozurnost ter kaže na praktično pot, ki so jo Čehi nastopili, uvažujoč materialna vprašanja, kmetijstvo, obrt in kmetske posojilnice. Obenem je priobčil statute čeških posojilnic. Sam zatrjuje, da je v tem dal povod za snovanje posojilnic na Slovenskem.

Vošnjak je šel v Prago na proslavo lepe umetnosti, a je poleg lepote opazil tudi korist.

sednika magnatske zbornice sta odstopila.

Italijanski publicist Don Vercesi za sporazum med Italijo in Jugoslavo. Iz Zeneve: »Journal des Debats« poroča, da je v seji zveze francosko-italijanskih intelektualcev v Parizu Don Ernesto Vercesi, znani katoliški publicist iz Milana, govoril o velikem pomenu sporazuma med Italijo in Jugoslavo za entento. Izjavljal je, da je ideja separatnega miru z Avstrijo nevarna širera in neizvedljiva in izjavil, da samo aktivna kooperacija Italije s slovanskimi elementi monarhije more zaimčiti gotovo bodočnost. Politika dobre razsodnosti dobiva v Italiji vedno več pristašev. Čeprav jo skušajo uničiti avstrijski agenti v Švici.

Eden najznamenitejših italijanskih finančnikov aretiran. Iz Lugana: V Genovi aretirani lastnik brodov Parodi, o katerem smo včeraj poročali, je eden izmed najznamenitejših finančnikov v Italiji. Njegova aretacija je vzbudila veliko senzacijo, zlasti še, ker je Parodi finančni nekateri intervencionistične liste. Parodi ima osem parnikov, največje tovarne za konzerve in je upravitelj svetnih raznih večjih podjetij. Njegov sin je odvetnik in zastopnik največjih vojnih industrijalev Italije.

Vsi italijanski trgovski brodovi rekvirirani. Iz Milana: V kratkem bodo rekvirirani vsi italijanski trgovski brodovi.

Kozaško gibanje v Sibiriji. »Times« poročajo iz Pekinga, da kozaško gibanje v Sibiriji narašča. Semenovove čete so prodrle 150 milj ob transsibirski železnici ter so zasedle 7 železniških postaj. Semenov je sklical transbaikalsko vlado ter se postavil sam na čelo te vlade.

Knjiga »Pan - Amerika« propovedana v Nemčiji. Nedavno je izšla v Švici druga izdaja knjige »Pan - Amerika« od dr. Alberta Fikeda. Nemška cenzura je propovedala uvoz, izvoz, prevoz in prodajo v Nemčiji. Delo je čisto teoretsko - znanstveno. Prva izdaja je izšla v Nemčiji. h

Pismo generala Mauritzja. Bivši član velikega angleškega generalnega štaba Sir Frederick Mauritz je v nekem pismu napadel Lloyd Georgea in Bonar Lawa, češ da sta nimenoma napadno navažala številu angleških divizij v Orijentu in na Flandrskem. Voditelj opozicije Asquith je zahteval na podlagi tega pisma v poslanski zbornici preiskavo. Poslanska zbornica pa je njegov predlog odklonila z 293 glasovi proti 106 glasovom. Nemški listi pravijo da ima sedaj tudi ententa svoj »pisemski škandal«.

Vojna propaganda v Ameriki. Nemški listi pravijo, da nobena druga država ne zna javnosti tako navduševati za vojno kakor Zedinjene države. V najnovšem času pritiskajo na pisma nasvet: Ne zametujte hrane, ker hrana bo zmogala v vojni.

Za deklaracijo in za politiko Jugoslovanskega kluba.

Jugoslovanski klub je sprejel naslednje izjave za mainiško deklaracijo:

Delavci, delavke in delavske žene iz Možice popolnoma soglašajo z mainiško deklaracijo naknadno (77 podpisov): občina Libuče na Koroškem (592 podpisov), del teh podpisov je še iz neke sosedne občine, ki je že prei odposlala podnose; možje, fantje, žene in dekleta občine Žitavice (186 podpisov); možje, mladeniči, žene in dekleta v St. Linzu pri Dobrlivsi (82 podpisov); naknadna izjava enega občinskega odbornika občine Ostrica pri Sp. Dravogradu (okraj Volsperk) k že doposlani podpisom odbornikov imenovane občine: odbor občine Vernberg na Koroškem: odbor občine Lipa nad Vrbo.

Županstvo Gorenja Tribuša (pol. okraj Gorica).

Možje in fantje občine Ziče (32 podpisov); možje in fantje, žene in dekleta župnije Sv. Marijeta pri Rimskih Toplicah (243 podpisov). Žene idievojke iz Rogoznice (506 podpisov) »sa veselim srem istupati za svojim podpisim te želino očekuju uiedinjenje Hrvata, Srba i Slovenaca«; iz Vise nam je došla izjava: »Potpisani (976 člena) zanosno pozdravljaju, prihvaćaju i odobravaju narodni i prirodni dokaz izražan u deklaraciji Jug. kl. Dok odobravaju rad J. kl. pozivlju zastupnike sviju hrvatskih zemalja, da složno i neustrašivo rade za oživotvorenje pravednih ovih zahtevia najodlučnije prosveduju i osuđujuju svake pokušaje dolaziti bilo s koje strane, koji gledaju da osnove, osnute ili uvrste pravedne zahtevie trojednog naroda Slovenaca, Srba i Hrvata.«

Z Goriškega.

Dne 6. maja 1918.

Z državnega kolodvora. V baraki tik državne postaje v Gorici je kuhinja za železniške delavce. Kuhar — Nemec, razdeljevalka menaže — Nemka, blaginčar — Nemec, služničad za pranje posode, čistilnice kuhinje in prenašanje vreč — Slovenec. Točno onolndno bi morala biti kuhinja že odprta, da more priti pri dveh oddaljalnih mestih 500 delavcev na vrsto, ker mora vsi že ob 1. popoldne zopet na delo. Točnosti pa Nemci ne poznajo. Stvar se večkrat zakasni in zgodilo se je že, da so čakali delavci do ¼1. na menažo. Ena četrt naj zadostuje tem revežem za kosilo in za počitek. V par minutah naj si naberejo zopet potrebnih telesnih sil za nadaljno naporno popoldansko delo. Zakaj se ne odpre kuhinja točno ob 12. uri in zakaj se ne deli menaža na štiri, petih mestih? — Pred tednom so pokopali železničarja Pavlina iz Oslavja, zavednega Slovenca. Zbolel je bil, po tridnevnem dopustu je moral zopet v službo. Vkljub boleznim je delal

en dan, šel v bolnišnico, kjer je umrl drugi dan. Kdo komandira na postaji, je znano. Iz dejstva, da je bil Pavlin zaveden Slovenec in da je moral na delo vkljub boleznim, se da marsikaj sklepati. Slovenci se torej smatrajo lenohom, hinavcem in simulantom. V takih ozirih bi lahko narodnostna žilica nekoliko mirovala in narodna nestrpnost naj bi se ustavila vsaj pred bolniško posteljo. Zaveda je vredna, da se natančneje preišče, preiskuje pa naj se tudi pravično. Če se bo od časa do časa posvetilo v nemški brlog, potem bodo lahko trdili Nemci po svojih listih z vso pravico, da se jim gremi na Goriškem življenje in da se jim napravlja službo neznošno.

Zopet nesreča. Na Ravnici je dobila mala deklica vredico smodnika in jo vtaknila v štedilnik. Deklica je zgorela, družina, obstoječa iz 6 oseb, se je v istem hipu vrnila od dela h kosilu. Vsi so dobili večje ali manjše opekline in rane in so bili prenelani v goriško bolnišnico. To je zopet slučaj obče znane zanikrosti, s katero se odlikujejo gotovi krogi v odstranjevanju tako nevarnega materiala. Naj se pa nikakor ne misli, da se dogajalo na Goriškem samo one nesreče, ki prihajajo potom časopisov v široko javnost. V liste pridejo le tipični slučaj. Navadni slučaj se niti ne omenjajo, kakor se ne omenjajo v vojnih poročilih male prask. Z vso gotovostjo se pa lahko trdi, da se zgodi vsak dan najmanj pet nesreč, ki zahtevajo od otrok prste, roke, noge in oči. Bolnišnice so polne in celo zdravniki v Trstu imajo obilo posla. To bo svoj čas ena najžalostnejših statistik in nekaj predgovor k slavnostni izdaji Obnove naše dežele.

Bodoče pokrajine. Nikdar več ne smemo pozabiti, kar je vteklo malemu nemškemu lističu, kakoršna je »Marburger« namreč priznava, da smatrajo Nemci naše dežele že za svoje bodoče pokrajine. Istega mnenja so sicer vsi nemški listi, toda drugi so vsekakor bolj previdni v takih izjavah in znajo svoje sanje, želje in zahteve skrbno skriti in pokrivati. Ze zdaj se lahko veselim dočka nemškega življa v našo Gorico, otvarjale se bodo nemške šole, nemške banke bodo postavljale svoje filijale v mesto, marke, izpremenjene v avstrijske krone, bodo pele visoko pesem o edinem, državo vzdržujočem elementu in obnovljena Gorica se bo pripravljala na oni trenutek, ko se bo njen boter pri njenem krstu odovedoval — nanahu. Pazimo, da ne bomo plačali mi, Slovenci, botrčije, kajti Nemci bodo gotovo slovesno pri obloženih mizah obhajali ta dozodek!

Dotok beguncev. Prihajajo jih sedaj v domovino, se zopet ne more odteči, kakor bi si to želeli begunci sami in begunski odbor v Gorici. Če sta prej ovirala dež in slaba pot vrnitev na trnovsko ali bariško planoto, jo ovira sedaj pa pomanjkanje avtomobilov. Ni jih dobili in begunci morajo čakati in čakati odrešenja. Po šest, sedem dni so na obeh kolodvorih. Da je zmešnjava še večja, pride vse polno Gorjanov na južni kolodvor. Ta nedostatek se bi moral odpraviti. Pa tudi begunci sami naj pazijo, da jim glavarstva, izdajalstva potrebne listine, pravilno pišejo vanje ime zadnje postaje. Gorica ni za vse Goriško zadnja postaja. Na kak način se bi le lahko preskrbeli avtomobili iz zaledja, kajti da bi bili vsi avtomobili povsod neophodno potrebni, je malo verjetno. Če daje zakon beguncem pravico do brezplačne vožnje v begunstvo in iz begunstva, potem naj oblasti tudi zadevo tako ureda, da ne bo zakon samo na papirju. Kolika škoda povzroča čakanje po goriških kolodvorih našim beguncem, ki zapravljajo na nepotrebnem denar in so vkljub temu lačni! Čas hiti in setev bo morala biti v najkrajšem času pod zemljo. Prihajajo sedaj pa tudi begunci iz skupine C, ki so bili kratkoma odposlani domov, ne da bi sami prosili vrnitev. Kak križ imajo ti reveži! Doma vse razbito, kar je kolikor toliko sposobno, je že zasedeno, v mestu se pa težko dobe stanovanja, še težje pa aprivazacija. Nemški kralji se hočejo čimprej iznebiti slovenskih beguncev. Mogoče pa pošiljajo Nemci naše slovenske kmete v njihovo domovino na delo samo za to, da pridejo Nemci čimprej do južnega sadja, do zgodnjega krompirja in do drugih pridelkov. Slovenci bodo pač morali skazati na kak način svojo hvaležnost napram svojim dobrotnikom in begunstvu.

Na goriškem glavarstvu je veliko pomanjkanje uradniškega osebja. Okraj sam je velik, begunci se vračajo in evakuirane občine se zopet polnijo. Delo zastaja, begunske podnore se rešujejo polagoma in ljudstvo čuti le prebrisklo na lastni koži ta nedostatek. Če je bilo uradništva pre malo celo v onem času, ko je bila več kot polovica okraja v begunstvu, potem ga tem bolj primanjkuje sedaj, ko so begunci s svojimi upravičenimi in zakonito zahtevanimi zahtevami podvojili delo. Kako naj si predstavljamo obnovo Goriške, če že za navadno redno poslovanje manjkajo moči.

Dopis iz Celja.

(Od našega poročevalca.)

Celje, 10. maja.

Štiri okrajna glavarstva na slovenskem Stajerskem so sedaj brez ukrajinskih glavarjev in je poverjeno njih vodstvo seveda izključno narodno zagrizenim nemškim uradnikom: maribor, ptujsko, slovenskoraško in iz novejših dobe tudi celjsko. Kot vodja celjskega okrajnega glavarstva je — kako ste že poročali — imenovan dr. Wolte, znani izza časa, ko je bil ukrajinski komisar v Ormožu, kjer so imeli naši narodni krogi z njim dovolj sitnosti. Da so tudi pri drugih navedenih glavarstvih nastavljeni kot vodje nemški uradniki, je pri sedanjem političnem kurzu le preveč razumljivo. Bolj nerazumljivo je, zakaj se ne imenujejo na ta mesta definitivno ukrajinski glavarji. Morda na Clary išče primerne slovenske uradnike, da jih predlaga v imenovanje? Ali pa čaka, da pridemo pod Jugoslavijo in se mu zdi, da zdaj itak ni vredno, kako imenovanja predlagati? Kaki politični preudarnosti bi mu bilo samo čestitati!

Iz ruskega vletništva se je vrnil te dni naš rojak g. dr. Josip Zdol-

šek, bivši odvetniški koncipient v Celju. Bil je vjet v Przemyslu in še skoro cela 4 leta ni videl svoje domovine.

Med vsenemške huiškače je šel v zadnjem času tudi znani nekdanji krščanskosocialni poslanec iz Gornje Stajerske vitez Pantz. Te dni je govoril na Dunaju v nekem društvu o pomenu prostega pota k Adrii kot skupne nemške in skupne državne potrebe. Razvijal je nazore, kakor jih včasih servira celjski amtsvorstand Ambrschitsch. Imeli smo včasih pred možem večje spoštovanje, ki je pa seveda izginilo v trenutku, odkar ga vidimo v družbi najbolj zagrizenih Wolfingcev, ki jim zdaj dela parado.

Umrila je v Celju 6. t. m. gospa Ana Lovrec roj. Kanduser, soproga odvetniškega koncipienta g. dr. Fr. Lovreca v 39. letu starosti, po dolgem bolehanju.

Umril je v radgonski bolnišnici lutomerski tržan in posestnik g. Jos. Smodiš, vrl narodnjak, v 70. letu starosti.

Na višje cene za prasce je stajerska namestnija s 1. t. m. preklcala.

Mariborsko pismo.

(Od našega dopisnika.)

V Mariboru, 7. maja.

»Volkstag« se bode torej dne 12. t. m. vendar enkrat vršil. Strašno dolgo je trajalo, predno se je dete narodilo. Koliko privlačnosti pričakujejo od »Volkstaga« je razvidno že iz okolnosti, da so ga na dopoldan odredili, popoldne bi jim namreč nikdo ne prišel na zborovanje. Ob 11. uri so ceste precej polne šetajoče publike in eden ali drugi že iz radovednosti pojde pogledat. Da z vsem »Volkstacom« ne bo bog znal kaj — razun ščuvanja in laži — je umevno.

Ukrajinska moka. Dne 4. maja je semkal dospel prvi vagon ukrajinske pšenične moke. Razočaranje nad to »moko« je splošno in »Marburger Zeitung« jo n. pr. primerja z žagovino. Upamo, da bode šla ta »ukrajinska moka« tudi našim Vsenemcem poštno v slast, saj so ji Pragi in drugim z očitno zlovoljo zavidali in neprestano vpili, da so slovanski veleizdajalci naboli in najpreje od vlade vzkrcbljeni!

Kdo slovenizira južno železnico? Nemška pamet je že popolnoma na kantu. Tam, kjer se slovenske železniške uradnike vedno bolj pritiska in odvira iz njih domačih krajev, vidi jo poslovenjenje južne železnice. Doslej smo iz nemške lokalne žurnalistike le toliko zvedeli, da je g. prometni kontrolor Vrečko takorekto predstavil tega poslovenjenja. Njegovi nižji uradniki so mu celo očitali, da poskušaj spraviti v Maribor številno slovenskih uradnikov. Danes ima vse na mah drugo lice: Ne g. Vrečko slovenizira južno železnico, marveč prometni ravnatelj Praschniker in g. Vrečko je eno njegovih prvih vidnih »objektov« te slovenizacije. Praschniker se neki, tako piše »Deutscher Montag«, kot Slovenec (!) na vse pretege zavzema za to, da spravi vse promet in upravo južne železnice v svojo posest in zasede uradniška mesta s Slovenci. Tega seveda ne kaže več mirno gledati in za to treba, da »Volkstag« 12. t. m. s Praschnikerjem in Vrečkom temeljito obračuna. Glede Vrečkota treba zahtevati, da ga južna železnica brezovno odpokliče in premosti. — Zanimivo je, da je »Slovenec« Praschniker z ministrom Zolgerjem (seveda, kje ga ni!) imel ozkih stikov. Naši nemurji skrbje, da nikdar ne zmanjka zanimivosti. — Glede bodočega »Volkstaga« treba poskrbeti, da se vse pravočasno ukrene, kar treba za varstvo osebe in imetja. Sicer ne pričakujemo bog zna kajakega obseka, toda govorila bodeja znana huiškača dr. Ernst Mravljin in na Stajersko pripteni Tirolec dr. Mayer. Da bi se pa radi teh dveh le enemu Slovincu skrivil las, to se gotovo ne sme zgoditi.

Nemški obrtniki naše dežele so dne 5. t. m. zborovali po daljšem presledku, v Gradcu. Zborovanja se je baie udeležilo zelo mnogo zastopnikov nemške obrti vseh panog. Kakor vsa nemška javnost, so seveda tudi ti nemški obrtniki na usta poslance Einspinnerja smatrali za potrebno, da so se kar vnovoda zborovanja obregnil tudi proti nam. Izjavili so, da tudi vsa nemška obrtna podjetja, društva, korporacije in vsak posameznik stoji na stališču, da se ne sme od dežele odceniti niti pidi in, da bode vsa nemška obrt vstrajala tja do zadnjega, dokler se ne bode sedanja nemška vojna končala tudi popolnoma z nemško zmago. V nadaljnjem so govorili razni zastopniki obrti tako glede vajeniškega naraščaja, ki mu bode treba kadar se povrne domu, poskrbeti še za naknadni pouk v nekaterih obrtno - nadaljevalnih tečajih, ter o skrbih za dobavo materialij, ki danes obrti pohajajo. — Nemški obrtniki so tudi — kar smo sicer od njih itak pričakovali — proti našim narodnim zahtevam. Seveda: danes se vsiljujejo v naše kraje in izrivajo domovina. Slovenska zemlja im je dobrodošel objekt, ki jim daje bogat in masten zaslužek. Tega pa se treba po njihovem nazoru držati in ga ne pustiti iz rok. Kaj nim enakovrnost, ko gre za to, da se polnijo njihovi nemški žepi, nikdar siti, a vedno lačni. Slovenska zemlja naj im bode tudi v bodoče izročena v prosti rob in izkoriščanje. Za slovensko obrt sledi iz takih izjav, da treba nemurnega in vsestranskega dela in truda, da se nemško obrt omeji v ono smer, ki ji je med nami določena. Slovenski obrti mora biti ta novi grški bojni klic odločno svarilo. Slovenski obrtnik, ki bi tudi sedaj še ne spo-

znal potrebe po trdni spojitvi v slovenski obrtni zvezi, obseja samega sebe na gospodarski pogin. Nedvomno je, da se nemška obrt vedno trdno združuje. Danes že pridno delajo na to, kar bodo imeli za čas takoj po vojni. Tudi slovenska obrt se mora na isto pripraviti, kajti sicer se ji more pripetiti, da jo bodo nemška obrt skusila s svojo namodnostjo preplaviti.

Proti »Volkstagsom« Nemški obrtniki so se na zborovanju dne 5. t. m. v Gradcu odločno izjavili proti vseslovenskim »Volkstagsom«, češ, da ni nič drugega kot poskus posamičkov, ki si hočejo potom njih pridobiti političnih tal. Gotovi ljudje, je dejal govornik, ki bi radi izrabljali sedanjo nervoznost javnosti, bi tudi politično radi splezali kvišku, za to pa treba »Volkstages« odklanjati, ker nikakor niso to, za kar bi jih radi slikali prireditelji, namreč volja nemškega naroda, temveč zapeljavanje posameznih nevednih v neprevidnosti. Upamo, da si to tudi naš dr. Hans Schmider zapiše v svojo politično beležko. V ostalem z zadostnim konstatiramo, da je to najlepša nemška obsodba našega velepartriotskega dra. E. Mravljaka. Ali si bode to klofuto k srcu vzel? Njemu posebno pristaja, je zaslužena, kakor bi jih bila še vrsta drugih.

Zopet poskušene roparski amor. Ko je dne 5. t. m. raznašal šentpeterski pismonoša svojo pošto, je bil nenadoma od več vojakov napaden. Na pomoč mu je prihitel neki posestnik in njegov hlapec. Pismonoša, ki je imel pri sebi tudi do 1000 K denarja za stranke, se je posrečilo uiti, da je bil ranjen, hlapec pa so tako zabodli, da je pri prici izdihnil. Neznosne razmere!

Blagi dobrotniki!

Vesela pomlad razgrnila je zopet svoje zeleno krilo na zemljo. Ves svet je sama krasota in lepota. Zato je izvalila tudi nas slepe vojaše iz naših spalnih sob in delavnic, da se po dolgi zimi zopet nadihamo svežega spomladanskega zraka. Zada za zavodom je lep vrt, za vrtom pa majhen gozd, v katerega v poletnem toplem času kaj radi zahajamo. Tako so me danes zapustili vsi moji prijatelji, ter se podali iskati klopa v gozd. Toda saj veste, da mlad človek, ki ljubi družbo, se bolj pa veselje, pač ne more ostati sam kje v miru. Toda porednež je porednež, ki mora pač včasih za kazen kaj potpeti, kar se je zgodilo tudi danes meni. Bil sem dopoldan v šoli, ter sem v pisavi napravil precej pogreškov, če so bili, jaz jih nisem videl. Od naše učiteljice častite sestre Klare sem dobil za kazen še enkrat napisati. Ni pa mi dalo miru poprej, da sem šel za njimi v gozd. Da pa bi svojo nalogo izvršil do pravega časa, vzel sem s seboj tudi pisalni stroj, ter bom sedaj tukaj pri gozdni mizi izvršil kar mi je naročeno. Prijatelj v gozdu, našel sem prav lahko, kajti smejali in govorili so, da sem jih že pri vstopu v vrt slišal. Ko sem jim prišel v družbo so mi takoj povedali, zakaj se smejejo. Neki za zgovor izvršten fant je razlagal, kako se mu je godilo, ko se je peljal v Bosno. Na potovanju je zbolel njegov želedec, zakar se je javil pri zdravniku. Zdravnik pa ni mogel najti na železcu nobene bolezni, pač pa je rekel, da njega le oči boijo. Zato mu je zapisal zdravnik za zdravlila očala, ter mu je rekel, da bo kmalu zdrav. Čeprav ga je želedec bolel in mu to zdravnik ni pripoznal, vseeno je bil zadovoljen, kajti bil je za tri dni službe prost.

Temu enakih in še boljših šal se nam nikdar ne manjka, pač pa se včasih vrv pretrga, in tedaj si pa zapojejo. Tako smo zmirom veseli in dobre volje.

Morda bi Vas blagi dobrotniki še zanimalo, če Vam naše razmere v zavodu natančneje opišem. Zanimajo kar z dnevnim redom. Ta počasi nas obišče vsaki dan, zaporedoma. Zjutraj nas kliče zvon ob šesti uri, je dan ali pa noč, to nam ni znano. Ob 7/7, ur je v domači kapeli sv. maša, katere se po navadi vsi udeležimo. Po sv. maši je zjutraj. Ob 8. uri začnemo se odpravljati v delavnico nad košare ali pa krtiče, češar se je kateri pričel učiti. Oh, košare, krtiče, krtiče, košare! Tako včasih zdihujemo, potem na udarimo pol polževo po njih do desete ure. Komaj izlezemo za pol ure iz delavnice, že nam segajo drugi predstojniki po glavah namreč, častite sestre usmiljenke nas kličejo v šolo. To Vam je vrsta nenečev, ko stopajo od 18 pa do 40 let stari vojaši z abecednikom v roki v šolo. Vsa na svojem prostoru čakamo častito sestro, da pričnemo vezbo naših že malo obrazilnih prstov. Ko sem prišel s šolo, nisem čutil teh drobnih pik skoro nič, a sedaj pa jih čutim dobro. Mislim, da sem najbrž tisto 22 let staro kozo že s temi čudnimi pikami obrabil, nova pa sedaj boljše čuti. Tako modrujemo v šoli do dvanaeste ure, potem pa jo krenemo h kosilu. Opoldan imamo dve ure prosto, med katerim časom pa katero slovensko rečemo, ali pa se nam berejo slovenski časniki, ki pa žalibog zelo neredno prihajajo. Ob 2. uri prične se zopet poučevanje. Kateri se učimo na citre igrati, gremo v šolo s citrami, drugi pa v delavnico. Tu pri citrah je pač treba stokrat zraven, a z veseljem in s korajžjo gre tudi to po malem. Pripomniti pa moram to, da citre pač ne smete primerjati k čitanju pisanju, ali pa košaram. To je nekaj nenavadno težavnega za slepega. Tu moram večkrat zdihovati: Bog pomagaj mojim trdim neumnim prstom. Častita sestra naročila so nam tudi note slov, pesmi za citre, katere se sedaj učimo.

Ob četrti uri imamo kavo, po kavi pa pol ure prosto. Ob 4/5. uri pa se zberemo zopet v šoli, da učimo svoje prste čitati in pisati. Ob 7. uri imamo večerjo, po večerji pa smemo ostati do 9. ure na vrtu, potem pa gremo k počitku. Pa še potem nam ne mirujejo naši jeziki. Predno zaspijo se še imamo marsikaj za zmeniti, ker po dnevi nismo stanovitno skupaj, ali pa nam je dan prekratek. Tako včasih modrujemo do tednjastih ali celo do polnoči. Tako nam tečejo dnevi nazaj, pa ne preveč žalostno naprej. K temu nam veliko pomagajo krtiče in košare, kar pa žalibog ne vzamejo vsi za zabavo. Škoda slov, fantov, da se počejo vsi po-

prijeti dela, kar pa je seveda njihova lastna škoda. Seveda je poprej veliko truda in marsikaj me je od tega glava ali pa prsti boleli. A za poznejše čase pa bo le prav prišlo. Seveda velikega zaslužka pri tem ne bomo imeli, pač pa nam bo čas lepše in bolj počeno potekal, kar bo tudi za druge Slovence lepše.

Oh, Ti nesreča Ti! Kmalu pa bi bil poglavitno pozabljen. Sreča moja, ker drugače bi se najbrž roka častite Klare sprijaznila z mojimi lasmi, ali pa bi jih dobil po plečah s tisto, katero so mi že dopoldne obljubili, ko sem papir pokvaril. Imam namreč naročeno, da se moram zahvaliti vsem blagim dobrotnikom, ki so po »Slovenskem Narodu« poslali darila v pretečenem mesecu aprilu. Ravno pravi čas sem se spomnil, no pa saj lasati bi me ravno ne mogli, ker sem bil šele danes pri brivcu. V tem mesecu ste nam poslali preblagorodni gospod urednik nenavadno svoto v skupnem znesku 1293 K. Zato se Vam v imenu slov. slepih vojakov v prvi vrsti zahvaljujem Vam preblagorodni gospod urednik, ter prosim, da to našo zahvalo obaviš v Vašem cenjenem listu. V drugi vrsti pa se zahvaljujem Vam dragi dobrotniki. Vsa dan hitimo večkrat v duhu med svoje rojake, kar pa je tudi gola resnica. Naše želje pa so, da bi se v kratkem znašli med svojimi rojaki, ter jim ustmeno izrekli našo zahvalo in jim poljubili Vase dobrotljive roke. Bog Vam stoterno povrni!

Ob koncu pošiljam v imenu vseh slov. slepih vojakov mnogo pozdravov vsem blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem Slovcem, posebno pa Vam preblagorodni gospod urednik, ter se nadalje priporočam Vaši blagi naklonjenosti.

Gradec, 5. aprila 1918.

Šošter Franc.

Vesti iz primorskih dežel.

Imenovanje. Goriški knez nadškof je imenoval Mihaela Kmeto, župnika v Surinjah, duhovnim svetnikom goriške nadškofije.

Naslov »ravnatelj« in svetinjo za 40letno službovanje je dobil Fran Tomšič, nadučitelj v Nabrežini pri Trstu.

Odklonevanja za civilne zasluge. V vojnem križem za civilne zasluge drugega razreda je odklonevan dež. zdravstveni referent dr. Celebrini v Trstu, zdravnik dr. Pontoni v Gorici, tretjega razreda: Milica Abram v Trstu, strokovna učiteljica Pavla Makuc v Gorici, učitelj Karel Mahkota v Trstu, Matilda Pertot v Trstu, učitelj Fran Peternelj v Šebreljah.

Vztrajni samomorilski poskus. Marija Jakopič, 19 let stara posestnikova hči se je v Miškiu pri Korminu iz neznanih vzrokov v samomorilnem namenu zastropila, nato si pa še zadala z laškim karabinarjem strel v levo stran prsi. Težko ranjeno so oddali v bolnišnico.

Svojo ženo vrzel skozi okno. Neki Anton Colautti pri Sv. Mariji Magdaleni v Trstu je v prepripi zagrabil svojo ženo Evelino in jo vrzel skozi okno. Poškodovana je sicer precej, upajo pa, da jo rešijo. Colautti je prišel na vojaški dopust in izvedel o svoji ženi menda reči, ki so ga razbesnile, da se je znesel nad svojo ženo.

Umrli. Je gospa Fanv Stanger, soproga odvetnika in župana dra. Andreja Stangerja v Opatiji. Doživela je 51 let.

Strajk v Pulju. »Il Lavoratore« poroča: Pretekli petek so zapustili vsi delavci v ladijedelnici delo: na to so zapustili delo tudi delavci v arzenalu, pridružili so se jim tudi nemški delavci. Strajk se je hitro razširil in tudi tramvaj je moral vstavi svoj obrat. Vzrok je bila splošna nezadovoljnost in vest, da so nastali strajki tudi po drugih mestih v državi. Oblasti so nasvetovale delavcem, naj gredo nemudoma na delo in jih pozivale na izvrševanje njihovih patriotskih dolžnosti, sicer se bode postopalo najstrožje z njimi. V ponedeljek so šli delavci zopet na delo, izvzemši malo število. Štirje delavci so bili aretirani in odvedeni na neko bojno ladjo.

Prehrana Primorja. Z Dunaja 10. maja: Dospeli so na Dunaj skoro vsi člani denutacije prehranjevalnega odbora iz Trsta in Milja, da izroče ministrskemu predsedniku spomenico o skrajno težkih prehranjevalnih razmerah v Primorju. — Od 7 milijonov kron, ki jih je dala vlada za aprovizacijo Primorja, dobi tri in pol istra, dva in pol Goriška, Trst in okolica en milijon. Na posvetovanju v Trstu se je določila za Istro nabava živil in semen, za Trst se hoče poskrbeti za meso po ceni. Goriška potrebuje vsakovrstnih živil. Podrobnosti izvedejo prehranjevalne korporacije.

Živila iz Hrvatske za Primorje. Tržaški državni poslanec dr. Rybář je dobil na svojo tozadevno intervencijo od ministrskega predsednika nastopni odgovor: »Sklicuje se na ceneno pismo od 17. m. m. glede zaplenjenosti v Hrvatske uvoženih, za Primorje določenih živil na kolodvorih v Zidanem mostu in v Celju, mi je čast na podlagi informacije urada za ljudsko prehrano sporočiti Vam, da je dobil namestnik v Gradcu brzopleten nalog, naj odredi, da se živila iz Hrvatske morejo neovirano uvažati in prevažati, kakor tudi, da nadzorovalni organi tudi sicer sploh naj ne zaplenjajo manjših množin živil«.

Poziv. Pri posredovalnici za goriške begunce v Ljubljani naj se zglasijo Marija Cekovič, begunka iz Trsta, sestra 25 let, kjer dobi svoj potni list s prehodnico.

Kdo ve kaj? Od avgusta 1917 se ni več oglašil iz ruskega viještva učiteljski kandidat Leander Godina. enoletni prostovoljec korporal, doma iz Škedenja št. 437. Njegov naslov je bil: Permska Gubernija, Zavod Bilimbaj, Pazani Tunel 5. Kantora komp. 4/I. Naprošam vsakogar, ki bi kaj vedel o njem, posebno vjetnike, ki se vračajo v domovino, da naznanijo napram povrnitvi stroškov na naslov: Ciril Valentič, šolski voditelj, Škedenj pri Trstu.

„Akademija“ oživljena.

Več kot tri leta ni bilo slišati ničesar o delovanju ljudskega izobraževalnega društva »Akademije«. Vzrok temu nedelovanju je bil, da so bili do zadnjega vsi odborniki vpoklicani k vojakom in da je tudi od ljubljanskega članstva ostala le peščica v domovini. Spoznanje potrebe ljudskega izobraževalnega dela je zbralo večeraj zvečer nekatere bivše člane »Akademije« na izrednem občnem zboru, da obnove delovanje in postavijo društvo odbor iz navzočih članov, ki naj prevzame ožvitev ljudskega izobraževalnega dela.

Namenu tega izrednega občnega zbora primerno in ker so vsi funkcionarji društva pri vojakih, se je članstvo omejilo na izvolitev novega odbora ter prepuščilo poročanje o društvenem delovanju v prvih mesecih letja 1915 staremu odboru, ki bo podal svoje poročilo prvemu prihodnjemu rednemu občnemu zboru.

Novi odbor, izvoljen na tem občnem zboru, se je sestavil tak - le:

Predsednik: dr. Zalokar; podpredsednik: dr. Krivic; tajnica: gđ. Štebičeva; namestnik: dr. Berčec; blaginjak: Medic; knjižničarka: gđ. Pleškova; gospodar: Jeran; odborniki: gg. Breznik, Ribnikar, Škulj in Zorman; namestniki: gg. dr. Fornazarič, Jakopič in Vodeb; pregledniki računov: gg. Hrovatin, Rožman in Zalar.

Novi odbor »Akademije« si je postavil nalogo, da poskrbi za boljše poslovanje in razširjenje Simon Gregorčičeve knjižnice ter da obnovi poljudna predavanja in kurze. Tozadevni program bo »Akademija« objavila ob primernem času, s posameznimi predavanji pa prične že takoj po Binkoštih, in sicer je obljubil gosp. dr. Pavel Grošelj predavanje o lakoti.

Za lesensko sezijo je obljubljenih in tudi že pripravljenih več poljudnih predavanj in tečajev, ki bodo obsegali razne stroke poljudnega znanstva.

Ker bo delovanje »Akademije« v sedanjih časih velike važnosti, zlasti vzgojne važnosti za doraščajočo mladino, pričakuje društvo obile gmojne pomoči ne samo od svojih članov, za katere znaša članarina letno 4 K, in pospeševalcev ter podpornikov, marveč tudi s strani merodajnih korporacij.

Svojo knjižnico imamerava društvo preurediti in izpopolniti ter pridobiti za njo tudi potovalne knjižnice »Prosvete«. V to svrhu bo stopil novi društveni odbor v dogovor s sedanjim posebnim odborom, ki vodi Simon Gregorčičovo knjižnico in z zadnjim odborom »Prosvete«.

Slavnostne priprave v Pragi.

Iz Prage nam poročajo:

Povsod se čuti, da se bližajo dnevi velikega jubileja, dnevi slavnosti. V »Nar. divadlu« se igra slavnostni ciklus. Pred divadlom je vsak dan živo, polno ljudi. Slavnostni ciklus oznanjajo posebni gledališki plakati. Tudi v Vinograjskem gledališču se vrše slavnostne predstave. Zadnjič se je igrala Jiraskova »Vojnarka«. Ko je občinstvo izvedelo, da je priljubljeni pisatelj v gledališču, je začelo prirejati navdušene ovacije. Tako zna javnost ceniti svoje može. Drugi dan je bil Jirasek imenovan za častnega meščana mesta Prage. Istotako se vrše slavnostne predstave po drugih gledališčih po vseh mestih. Predavanja o »50letnici Nar. divadla« so mnogobrojno obiskana. Predavatelji, učenjaki in umetniki prve vrste podajajo tu svoje misli o zgodovini, gledališču in umetnosti.

V pisarni za »Jubilej Nar. divadla« na Franciškovem nabrežju je živahno gibanje. Glavne slavnosti se vrše od 15. do 17. Vse se pripravlja na sprejem gostov. Dasi smo v Časli, ki so za gosta in za gostitelja enako neprijetni, bo znana češka bratovska (nečem reči slovska) gostoljubnost premagala vse ovire.

Velik plakat s sliko onega principala v »Prodani nevesti« nam naznaja, da se zaključijo gledališki jubilejne slavnosti z veliko prireditvijo vsega igralstva na Žofinskem otoku dne 18. in 19. maja.

Seveda se bo zgodovinski ciklus igral potem naprej, ker so dnevi 15. do 17. maja le glavni dnevi celomesečnih predstav. Velik uspeh so imeli Fischerjevi »Přemyslvci«, ki so te dni doživeli svojo premiero.

Za naše gledališče je med Čehi mnogo zanimanja. Takoj v početku so zbrali nekaj prispevkov in če ne bomo mogli rešiti tega vprašanja sami — bodo nas z vsemi močmi podprli.

Sicer pa se veselo na naš poset in upajmo na veselo svidenje.

Manifestacijski shod v Trbovljah

se vrši na binkoštno nedeljo 19. maja popoldne ob 2. v prostorih pri Špancu.

Govorniki poslanci dr. Benkovič, dr. Korošec, dr. Ravnihar.

Rojaki pridite zahtevati našo Jugoslavijo!

Dnevne vesti.

— K rojstvenemu dnevu cesarice Zite. V častilskih krogih se je te dni mnogo govorilo o tem, katere hiše v Ljubljani so bile o priliki cesaričinega rojstnega dne okrašene z zastavami in v katerih krogih je v resnici najti patriotsko in dinastično čuvstvanje. Slovenskemu prebivalstvu je v nepozabnem spominu miloba in dobrotljivost cesarice Zite, ki jo je ta pokazala o priliki svojega obika v Ljubljani in na

fronti in temu primerno je proslavilo njen rojstni dan.

— Vojna odklonevanja. Nadporočnik - avditor dr. Fran Zihner nekega armadnega poveljstva je odklonevan z zlatim zaslužnim križem s krono na traku hrabrostne svetinje. rez. nadporočniku računovodji Ivanu Piberniku, strelskega polka št. 2. pri san. dep. št. 5. je bilo izrečeno najvišje pohvalno priznanje.

— Z bronasto hrabrostno svetinjo so odklonevani: Narednik Franc Tumpej, to je že njegovo drugo odklonevanje, prvo je bil odklonevan s srebrnim zaslužem križem s krono na traku hrabrostne svetinje. Pred vojno je bil pri ljubljanskem deželnem sodišču c. kr. paznik. Nadalje je odklonevan z bronasto hrabrostno svetinjo narednik Anton Velušček iz Trsta in Franc Knafelj iz Mošenj. Vsi trije služijo pri vojni bolnišnici 314.

— Odklonevan je bil z železnim zaslužnim križem s krono, na traku hrabrostne svetinje narednik Pero Zale, za izredne zasluge pri stavbeni stojtnji 12/97.

— Po smrti odklonevan. Na bojnem polju dne 19. julija 1916 padli enoletni prostovoljec Jožko Wissiak iz Ljubljane je bil odklonevan s srebrno hrabrostno svetinjo.

— Odklonevanja za zaslužno delovanje na polju otroškega varstva in mladinske preskrbe. Z vojnim križem za civilne zasluge četrtega razreda so odklonevani: članica kongregacije šolskih sester v Ljubljani Serafina Breznik, sestre kongregacije usm. sester sv. Vinc. Pavla Ana Herle, Ivana Kolar in Klavdija Ogulin, nadalje še kongreg. sestre Modesta Pirc, Hermina Resman in Marieta Šetina.

— V družici odklonevan je vojnopoštni sprevodnik Ivan Košenina, c. kr. poštni sluga v Ljubljani 2 in sicer tokrat z bronasto svetinjo na traku hrabrostne medalje.

— Umrli je v Egbell pri Nagy Szombath v vojni bolnišnici 21. aprila t. l. g. Ivan Jeras t. p. č. črnovojnik iz Zgornje Šiške. N. v. m. p.!

— Iz c. kr. mestnega šolskega sveta. O zadnji redni seji c. kr. mestnega šolskega sveta, ki se je vršila dne 26. aprila 1918, smo preliči to-le poročilo: Predsednik proglasi sklepčnost in otvori sejo. Poročilo o bistvenih kurenacijah in njih rešitvi iz predsedstva vzame se na znanje. Odbori se zapisnik zadnje seje z dne 12. februaria 1918. Več prošenj za dovoljenje daljših dopustov obolelelemu učitelstvu sklene se po zaslišanju mestnega fizikata priporočiti c. kr. deželnemu šolskemu svetu v ugodno rešitev. Priporočilo se petletnica, in sicer učitelju Ivanu Petriču peta, Katehetu g. Regalutu Čebulju druga in nadučitelju Andreju Vilfanu prva (provizorna). Letno glavno poročilo o stanju ljudskega šolstva ob zaključku koledarskega leta 1917, ki se je iz predsedstva c. kr. deželnemu šolskemu svetu že predložilo, vzame se na znanje. Poročilo o »Dnevnih zaveščenih« za koledarsko leto 1917, vzame se na znanje in se predloži c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Za njih podpiranje v denarju in v naravnih dobrinah se ima izreči zahvala c. kr. deželni vladi, deželnemu odboru, mestni občini in c. kr. vojaškemu upravitelstvu. C. kr. deželni šolski svet je naprosil, naj vpleie na kranskih ljudskih in meščanskih šolah zopet vsotaš odpravljeno »odloko«. Mestno občino je naprosil, naj dovoli letni pavsalni kredit za nabavo »Spominskih podobice« prvobohajancem na mestnih ljudskih šolah. Uvažuje se resolucija, naj bi se v interesu rednega in celotnega pouka pospešile poprave onih šolskih poslonit, ki jih je vojaštvo že izpraznilo. Potem se seja zaključil.

— Za doktorico filozofije bo promovirana gđ. Milica Štrekelj, dne 11. maja t. l. ob 12. uri opoldne na c. kr. Karl - Francovem vseučilišču v Gradcu. Gđ. Štrekeljeva je hčerka pokojnega vseučiliškega profesorja Štreklja. Mladi slovenski učenjakini iskreno čestitamo!

— Ljudskošolske vesti. Za suplentintjo v Cerknici je nameščena bivša provizorična učiteljica v Planini Marija Grobner. Učiteljici Mariji Serec pa slov. dekliški šoli pri Sv. Jakobu v Ljubljani je izrekel deželni šolski svet svoje priznanje za neno uspešno poučevanje petia, kakor tudi za uspehe, dosežene v vzgojevanju in poučevanju.

— Iz krogov slovenskih staršev nam pišejo: Ko je izbruhnila vojska, se je polastila vojaščina vseh naših lepih šolskih poslonij, a šola je bežala v temne ulice, v zakotna poslonja in se tam nastanila. Vsi temelji nekdanjega našega šolstva, kakor red, snaga, svež zrak, na kratko higijsna, so se čez noč podrli, zadovoljni smo morali biti, da se je sploh smel vršiti pouk. Ko je vojaščina večinoma odšla, so se šole pričele vračati v lastna poslonja. Skoraj edini zavod, ki še vedno užitarji in še berači milosti pod tujo streho, to ste licejski šoli. Mestna uprava, ki je preskrbela toliki množici vojaštva lepa bivališča, ne more svoji šoli pomoči do lastnega zavoda — župan je na zadnjem zaupnem zboru N. n. str. povedal interesantne stvari iz tega poglavja. In vendar je tu sila na vrhuncu. Katji prostori, kjer se nahaja sedaj šol en del te šole, to je na Turjaškem trgu, so samo že iz higijsnih vzrokov pod vsako kritiko. Deklice sede tu v natlačeno polnih temnih sobah, ki jih tvorijo stare, umazane in zaduhne stene. Če se pomisli, da so neposredno spodaj pod šolskimi prostori hlevi za konje in krave, da je tik pod okni šole gnojišče in da se ves ta vonj in tudi dosti sitnega mrčesa izgubi posebno sedaj ob toplih dneh v šolske prostore, kjer sede nežna mlada bitja po več ur v sobah in mora dihati v sebo to sladkost in opojnost, potem se ne bo nihče čudil, da jih popada slabost, da ne vzdrže pouka vzdržema niti malo časa, ne pa še le celo popoldne. Saj je že to bridko, da morajo naše male že čeli časi imeti samo popoldanski pouk, da ne morejo po celi teden v prostoro naravo, ker matere pri sedanjih razmerah nismo v stanu, da bi hodile po predpoldnevih z otroci na sprehod. Medtem ko je vojaštvo v družih mestih n. pr. v Celovcu in Inomostu, ki niso bila prav nič manj oddaljena od fronte kot Ljubljana, pustilo šolske prostore popolnoma proste ali pa jih je v zadnjem času vrnilo pravemu namenu, v Ljubljani ni bilo doseči, da dobi mestni zavod svoje lokale nazaj. Kakor čuje-

mo, se je sedaj izpraznila »Mladika«. Ali ne bi bilo vodstvo tega zavoda pripravljeno, oddati lepe prostore svoje stavbe mestnim licejskim šolam v porabo, mesto da prazno stoji, ker je vendar težko misliti, da bi v teh časih pričeli z internatom v polnem obsegu? Prepotebno popravo in desinfekcijo bi lahko opravili laški vjetniki, ki so za to delo kot nalašč sposobni. Saj so laški vjetniki pred kratkim prenovili cel »Zelen hrib«. Poklicane oblasti, mestna uprava, ravnateljstvo itd., zganite se! — K temu dopisu pripominjamo, da so po naših informacijah priprave že v teku, da se čim mogoče pospeje »Mladike« porabi v jeseni za licej.

— Proč z listi, ki nas blatijo! V ljubljanskih kavarnah se dobe povsod nemški listi »Musketeer«, »Simplicissimus« in »Bombez«, ki so v vsaki številki polni najostudnejših napadov na Slovence, predvsem na Čeha in Jugoslovane. Na vsaki strani nas sramoto, predstavljajo kot ničvredno, zavrženo ljudstvo, katerega življenje in bitje se sklada samo s prašiči, osli in golaznijo. Take liste ven iz lokalov, kamor zahajamo in naj se naroče res umetniški češki listi n. pr. »Světovzor«, »Češki svet«, »Zlata Praha«, kakor tudi bratski leposlovni listi! Če kavarnariji ne bi storili tega, bomo njih gostje vedeli, kaj je nam storili!

— Premesčenja pri južni železnici. Postajenačelnik Josip Stopar je premesčen iz Poljčan v Celje za postajenačelnika, Fran Kurnik v Atzwang za postajenačelnika v Gossensaas, Ivan Novak iz Kalsdorfa v Rimske Toplice.

— Jutri v nedeljo ob 5. uri popoldne se vrši ženski sestanek v magistralni dvorani. Razgovor o praznovanju deklaracijske obletnice.

— Vrtne veselice v garnizijski bolnišnici št. 8. Kakor čujemo, se vrši dne 14. maja 1918 v c. in kr. garnizijski bolnišnici št. 8 pri vsakem vremenu vrtne veselice z godbo proti vstopnini, koje čisti dobiček je namenjen skladu cesarja in kralja Karla.

— Kako se delijo vojne podpore? Pišejo nam: Pod tem naslovom smo približili dne 27. marca t. l. prošnjo, misleč, da bode uslišana, toda dosedaj ni še nobene rešitve. A. K., mati osmih nedoraslih otrok v starosti 6 mesecev do 15 let, kateri so bile pred 3 meseci vzete pole za podporo, ne dobi še do danes nobene podpore. Žena je bila med tem časom večkrat na c. kr. deželni vladi, prvo se ji je reklo, da je dobivala preveč na dve poli, to je 4 K 90 v za celo družino. Potem se ji je na vedno obljubovalo, da bode stvar takoj rešena. Toda od samih obljub, se ne more nikdo preživljati. Moža ima že 3 leta kot črnovojniškega delavca pri vojakih, starejša dva sinova pa služita že od začetka vojne. Mlajši je zgubil levo nogo in leži v Plznu v bolnišnici. Družina je v največji bedi, tako da nima niti toliko denarja, da bi si kupila na ubožno karto meso, ali vsakdanji kruh za nedolžne otročiče. Zagotovo upamo, da bode sedaj slavna komisija to zadevo rešila nemudoma in tudi prispevala toliko, kolikor je žena prvotno premalo dobivala podpore.

— Kje pa naj me dobimo obleko? nas vprašuje v posebnem pismu neka uboga služkinja, ki se britko pritožuje, da ima sicer nakaznico za blago, da pa zaman išče po ljubljanskih trgovinah, da bi si kupila kar najnujnejše za obleko potrebuje. »V treh trgovinah sem bila, pa so mi rekli, da za denar nimajo blaga, da ga dajo le za živež. Kje naj mi ubogi posli dobimo masla, jate in moke, da bi zamenjali za blago? Čunje nam že padajo s telesa in kdor ima še kaj družine bo moral kmalu razčepan s svojimi otroci vred na ulice. Usmilite se tudi nas dekel in delavci in preskrbite nam oblačila«.

— Begunski čevlji. V Ljubljani stanujoči begunci, ki so se vpisali v januarju in februarju za čevlje, naj se zglašijo razen spodaj naštetih pri tukajšnjem mestnem magistratu v naslednjem redu: v ponedeljek, 13. maja stranke z začetnicami A—B; v torek, 14. maja C—F; v sredo 15. maja G do K; v četrtek 16. maja L—O; v petek 17. maja P—S; v soboto 18. maja S—Z. — Oni, ki so šle po 22. januarju naročili št. 39, 40, 41, 42, 43 ali 45, kakor tudi oni, ki so šle po 20. januarjem prošili za št. 37, 38, 46 ali 47 pridejo kasneje na vrsto. Ne pozabite na plačilne pole!

— Vzdrževalni prispevek za žene, ki niso živele skupno z možmi, in za ločene. Z Dunaja, 10. maja Upravna sodnija je razsodila v vprašanju vzdrževalnega prispevka, da besedilo zakona o vzdrževalnem prispevku ne pripušča nikakega dvoma, da je hotel zakon ženi pripoznati vzdrževalni prispevek v polnem obsegu tudi takrat, ako ni živele z možem, ki je odšel v vojaške, v skupnem gospodinjstvu. Ker zakon ne vsebuje nikake posebne določbe za sodnim potom ločene zakonke, velja tudi za te za zakonske žene veljavna norma, da jim pripada vzdrževalnina v polni meri.

— Gospodarsko napredno društvo za šentjakobski okraj je zopet začelo z rednim svojim delovanjem in pobira te dni polletno članarino. Če bi morda koga prezrli, kar je pri tako obsežnem okraju lahko mogoče in ker je bila zadnja članarina pobrana pred štirimi leti, naj se izvoli sam prizglasiti. Člani društva in njih rodbine imajo namreč v društveni knjižnici 25% popusta pri izposojalninah.

— Ljubljanski športni klub ima letošnji redni občni zbor z običajnim dnevnim redom v soboto 25. maja ob 4/9. uri zvečer v gostini pri Mraku na Rimske cesti. Ako bi bil ob tem času zbor nesklepečen, se vrši pol ure pozneje ne glede na število navzočih članov.

— Povijanje blagovnih tarifov na železnica. S 1. junijem se povijajo blagovni tarifi na železnicah. Te dni so bili tozadevni pozgovori v Budimpešti, nadaljevali se bodo na Dunaju.

— Zveza podjetij. Ki izdelujejo umetna gnojila. Po naredbi trgovskega ministra se združijo vsa podjetja, ki izdelujejo umetna gnojila, v gospodarsko zvezo.

— Promenadni koncert priredi vojaška godba Laškega domačega črnovojniškega pešpolka štev. 27. jutri o enajstih dopoldne v Zvezdi. Kakor pr vseh njenih dosedanjih promenadnih koncertih je tudi na sporedu jutrišnje-ga nekaj slovenskih skladov. Kot prva

točka se bo jutri v Ljubljani prvič izvala koračnica »Naprej, naš polk Cesarjevič«, ki ga je na besede prof. Antona Funke zložil višji revident Južne železnice v Ljubljani in glasbenik Lavoslav Pahor. Kakor znano, je ta koračnica posvečena lastniku našega domačega pošpolka št. 17, cesarjeviču Francu Jožefu Otonu. Koračnica je v skladu s njenim pomenom besedilo preprosta, pa blagoljubna in bo brez dvoma vsestranski prav tako ugajala, kakor se je na mah priljubila našim fantom na bojišču, katerim je namenjena.

Smrtina nesreča. Včeraj ob 7. uri je imel v Mestnem domu gasilni naraščaj svoje vaje. Pred vajo ob 4. uri je plesal na dvorišču 15letni pleskarski vajenec Zgonc. Priplezal je do vrha lestve 24 m visoko, pogledal dol, pri tem omahnil in padel na kamnita tla. Prispele zdravnik dr. Derč je konstatiral, da je bil ubogi fant takoj mrtel. Truplo so prepeljali v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

Razne tatvine. Neznani tat je odnesel Margareti Klinčevi v Sv. Pavlu pri Domalah znesek 300 kron. — Mariji Kavčičevi v Hlevnem vrhu v idrijskem okraju so ukradli tatovi dve gnatji, 8 kosov drugega svinjskega mesa, 40 klobas, 40 kg svinjske masti, 7 mernikov pšenice in eno vrečo filzla, v vrednosti 1500 kron. V bližini železniške postaje Laze so našli sedem zavojov tobaka, katerega so tatovi najbrže ukradli s kakega tovornega vlaka ponoči, pa niso imeli prilike, tobak pravočasno odnesti. — Iz nekega skladišča v Velici so ukradli tatovi 52 kg govejega mesa, 600 paketov tobaka, več konserv, 41 kg sladkorja, 25 litrov ruma, 15 hlebov kruha, 4800 cigaret, več kilogramov marmelade, mila in koruznega zdroba.

Samomor. Pred nekaj dnevi je izginila iz svojega stanovanja v Zgor. Logu 68letna Marija Taufer. Drugo jutro so jo našli mrtvo ob Savi.

Smrtina nezgoda na železnici. Dne 7. maja se je peljal infanterist Peter Stefanovič iz Slavonije domov. Na postaji na Savi je Stefanovič izstopil, ko je pa potem hotel nazaj v vlak, ki se je že pomikal, je prišel z druge strani brzdovlak. Močni zračni pritisk je vrgl Stefanoviča pod vlak, padel je pod kolesa in obležal z razbito glavo.

Zakup lova v postojnskem okraju. Za dobo petih let, to je za čas od 1. junija 1918 do 31. maja 1923, oddali se bodo lovi v sledečih občinah, izvedenosti dotične samostojne love, potom javne dražbe v zakup: 1. v občinah Bukovje, Košana, St. Peter, Slavina, dne 31. maja 1918, ob 9. uri dopoldne, v uradnih prostorih podpisane okrajnega glavarstva; 2. v občinah Čelje, Trnovo, Knežak, Il. Bistrica, Jabljanica, Kilovče, Prem, Smerje, Zagorje dne 21. maja 1918, ob 11. uri dopoldne, v uradnih prostorih c. kr. davčnega urada v Il. Bistrici; 3. v občinah Britof, Famlje, Dolenjvas, Gor. Vreme, Senožec, Sinadole dne 17. maja 1918, ob 10. uri dopoldne v občinski pisarni v Senožcu; 4. v občinah Budejce, Erzeli, Goče, Lože, Vrhnolje, Planina, Podkraj, Podgraj, Slap, Sturje, St. Vid, Ustje, Vrabče, Vipava, Col dne 29. maja 1918, ob 9. uri dopoldne, v občinski pisarni v Vipavi. O tem se vsi, ki se žele teh dražb udeležiti, s pristavkom obveščajo, da so dražbeni pogoji razglašeni in vpogled pri okrajnem glavarstvu med uradnimi urami in na dan dražbe pri dražbenem komisariju na lici mesta.

Iz Litije nam pišejo: Kakor mrhovina smrdi meso, ki ga dobimo v litijski pomožni akciji. Sicer se res zdej ljudmi ravna slabše nego z živaljo, ali hijene še vseeno nismo. Če akcija razdeljuje meso za polovico ceno samo v sobotah, pa naj ga tedaj razdeli vsega, kar ga ima pripravljene, in naj ga nikar ne hrani vse teden do druge sobote, in makari, če ga dobimo še manj kot dosedaj, magari samo vsako drugo soboto samo da bo užito.

Umrli je v Zagorju ob Savi trgovec, posestnik in večletni občinski svetovalec g. Josip Zimerman. N. v. m. p.!

Ustanovitev podružnice »Krajevni odsek Zagorje ob Savi deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih na Kranjskem« s sedežem v Zagorju je c. kr. deželno predsedstvo odobrilo.

Dražinske doklade trboveljskih rudarskih poduradnikov. Poduradniki Trboveljske premožgokopne družbe so zložili na pritožno komisijo III. (rudarstvo) zahtevo po priznanju zvišanja plače ter dražinske doklade, kakor tudi po večji odškodnini nedeljskega in čezurnega dela. O tej pritožbi je imela dne 6. t. m. razpravljati pritožna komisija pod predsedstvom generalmajorja pl. Franca. Po daljšem pogajanju med glavnim ravnateljem družbe Bellakom z Dunaja, rudniškim ravnateljem Heinrichom iz Trbovelj ter zastopnikom poduradnikov, državnim poslancom dr. Ivanom Benkovičem iz Celja, ki je z vsemu slika življenje in odgovorno delovanje rudniških nastaviteljev in kateremu gre najiskrenejša zahvala in priznanje za njegov trud, je prišlo do poravnave, na katere podlazi se je priznalo poduradnikom zvišanje plače za 20%, ter zvišanje dosedanje vaje doklade od 90% na 130% dražinske doklade od 1. aprila 1918. Rodbinska doklada (20 K za ženo, 10 K za vsakega otroka spod 14 let starega) ostane. Pritožbo glede odškodnine nedeljskega ter čezurnega dela je zastopnik poduradnikov umaknil s pridržkom pravice na morebitno poznejšo tozadevno vlogo.

Sv. Juri ob Ščavnici. Pišejo nam: Sel sem po lepi Ščavniški dolini in ponosno sem se spominjal, da je 1666 mladec in zavednih žena podpisalo izjavo za majniško deklaracijo. Vem, da koder biva tak narod, tje buta zman nemčurki val sem od Gornje - Radgone, to ljudstvo je in ostane narodno in zavedno. Zene in mladence, Ve ste storile svojo narodno dolžnost v polni meri, vsa čast vam, s ponosom zre na vas mati Jugoslavija. Naj bi imel zard iz vas lepše, solnčonojane in proste dneve, kakor jih zaslužili nas trpečni narod! A možje, kolikor nas je ostalo doma? Ali naj spimo, ali naj zamudimo čas, ko nas zove domovina? Občine šentjurske župnije, kje ste? Kje si Sv. Juri? Ali ne vidite zmaja, ki ti rona zemljo, jemlje mladino, ki ti preti, da te pomemči? Ali se naj imena občin Sv. Juri, Slaptinci, Bohelnečiči, Slanetinci, Terbegovci, Kupetinci, Grabonož, Murski vrh. Zasadi ne bleščijo v zgodovini Jugoslavije, ali nam ni na srcu veliki,

svobodni dan? Ura je polnočna, vzdigni se narod, odloči o svoji usodi, o svoji bodočnosti! Z izjavo na dan! Če si pa vi župani ne upate sklicati sel, če nečete delati za blagor naroda, umaknite se s teh mest, oddajte stvar onim, ki ljubijo svoj narod z dejanjem in se ne boje nemčurske sapa iz Radgone ali od ljutomerskega glavarstva. — Šč.

Iz Gradca nam pišejo: Tu eksistira častniška menaža (Offiziersmesse), kjer se predpisuje (seveda v nemškem jeziku): »Občevalni jezik v častniški menaži je službeni jezik c. in kr. armade.« Ugotavljam pa, da se je udeležujejo tudi v velikem številu častniki slovenske, hrvatske, srbske in italijanske narodnosti. Predpis je podpisal vojščak, poveljnik gmi. Reisinger. Temu nasproti ugotavljam, da so nam v zakopih dovoljevali poslušati se materinske. V isto kategorijo pojavov gre tudi dejstvo, da neki častnik na Platzkommandu ni mogel dati cenzurirati brzojavke v hrvatskem jeziku, ki jo je hotel poslati v Dalmacijo, češ, da na Platzkommandu nihče ne razume hrvatski. Temu nasproti ugotavljam, da je bil v Gradcu v mirnih časih 2. b. h. pošpolk... Končno ugotavljam, da se je v neki drugi častniški menaži — seveda ne v Gradcu — prepevala mnogokrat »Lijepa naša domovino«, da se radi tega ne le nihče ni skandaliziral, nego, da so se nasprotno pri tej pesmi dvignili vsi častniki brez razlike narodnosti raz svojih stolov in so ves čas petja stali, med njimi tudi poveljnik polkovnik... Seveda: med bojnim poljem in zaledem je pač razlika!!

Odmeri graških demonstracij pred sodnijo. Včeraj je bila zopet razprava proti celi vrsti mladih obtožencev radi znanih demonstracij v marcu v Gradcu. Obsodbe se glase na jeden do šest tednov ječe. En obtoženec je bil oproščen.

Kino Ideal je predvajal včeraj petdajnsko žaloigro »Vešča«. Zbudila je splošno zanimanje, ker je eden najlepših filmov sploh, predvajanih v Kino - Idealu. Idilični in romantični pokrajinske slike, druga lepša od druge, se vrste ter vzbujajo občeno pozornost, krona tega filmskega dela pa je naravnost fascinantna igra glavne junakinje, umetnice - lepote Ljilje Borell, ki uživa svetovni sloves, ki pa v tem filmu prekosil samo sebe. Ko izve, da so njena leta šteta, hoče še užiti nasladi tega življenja. Majhen prestopel ki odjuri zarocenca in ko izprevidi, da ga ne pridobi nikdar več nazaj, gre prostovoljno v smrt. Slično kot Petronij v »Quo vadis«. Z nedosežno realistično doigra svojo tragično vlogo. Tudi najbolj zakrknjeni nasprotniki kino - gledališča bo odšel z zadovoljstvom s predstave. Film se predvaja še do torka, dne 14. maja. — Kino Ideal.

Usnita ženska rokavica svetle barve je bila izgubljena v nedeljo 5. t. m. zvečer od koncertne dvorane v Union do Sv. Petra. Odda naj se proti nagradi v trgovini modistke Pekoli, Stritarjeva ulica 7.

Izgubila se je listnica s srednjo vsoto denarja in dokumenti ter uradniško legitimacijo v št. Petrkem predmestju pred tremi dnevi. Pošteni naidteli naj odda najdeno na Sv. Petra nasipu št. 71.

Aprovizacija.

Iz seje mesnega aprovizačnega odseka

dne 10. maja 1918.

Iz Ukrajine bi morala dobiti Avstrija do konca aprila 6000 vagonov krušne moke. Dobavila jo je samo 500 vagonov in do konca junija sploh ni pričakovati, da bi jo še kaj dobili. Vseled tega nikakor ni pričakovati, da bi bila kalamiteta glede moke odstranjena, nasprotno, položaj se z vsakim dnem slabša. Ukrajinske moke je nakazane mestni aprovizaciji vsega skupaj 3 vagona. Od teh treh vagonov je prišel do sedaj v Ljubljano 1 vagon, iz katerega je pa bilo med potjo pokradenega nič manj kot 29 vreč. Moka je srednje kakovosti. Kruh ne bi bil ravno slab, če bi se pekel samo z ukrajinske moke. Kruh bo pa na vsak način zelo slab, ako bo sploh užiten, ker je določeno, da sme aprovizacija pri peki kruha porabiti le 10% ukrajinske moke, dočim naj bo ostalo koruzna moka. Že danes se občinstvo pritožuje, da ne more uživati kruha. Tudi peki se pritožujejo, da iz današnje mešanice krušne moke nikakor ne morejo peči užiten kruh. Sedaj je v kruhu navadno do 30% pšenične moke. Ker je po novih predpisih dovoljenih le 10% pšenične moke, bo skoraj gotovo popolnoma izključeno peči kruh, ki bi bil vsaj toliko užiten, kot je danes. Mestna aprovizacija bo za to takoj zaslila peke, ali morejo speči pod novimi pogoji. Če bodo izjavili, da je to nemogoče, bo mestna aprovizacija prisiljena razdeljevati od srede prihodnjega tedna naprej prebivalstvu mesto kruha moko. **Aprovizačni odsek ima** — da stori v najresnejšem položaju vse, kar more storiti, da odvrne nevarnost — svojo **izredno sejo** v ponedeljek, h kateri povabi tudi c. kr. deželno vladu, da reši katastrofalno vprašanje glede preskrbe kruha.

Pri vseh skupinah raznih ubožnih akcij je izvršila mestna aprovizacija revizijo, le pri uradniških skupinah ne. Ker se množe pritožbe, da so v uradniških skupinah tudi nepravilnosti, sklepe odsek, da izvrši revizijo.

Gališki krompir za II. okraj. Stranke II. okraja prejmejo krompir v ponedeljek dne 13. t. m. pri Muhleisnu na Dunajski cesti. Določeni je tale red: od 8. do 9. št. 1. do 200, od 9. do 10. št. 201 do 400, od 10. do 11. št. 401 do 600, od 11. do 12. št. 601 do 800, od 12. do 13. št. 801 do 1000, od 13. do 14. št. 1001 do 1200, od 14. do 15. št. 1201 do 1400, od 15. do 16. št. 1401 do 1600, od 16. do 17. št. 1601 do 1800, od 17. do 18. št. 1801 do 2000, od 18. do 19. št. 2001 do 2200, od 19. do 20. št. 2201 do 2400, od 20. do 21. št. 2401 do 2600, od 21. do 22. št. 2601 do 2800, od 22. do 23. št. 2801 do 3000, od 23. do 24. št. 3001 do 3200, od 24. do 25. št. 3201 do 3400, od 25. do 26. št. 3401 do 3600, od 26. do 27. št. 3601 do 3800, od 27. do 28. št. 3801 do 4000, od 28. do 29. št. 4001 do 4200, od 29. do 30. št. 4201 do 4400, od 30. do 31. št. 4401 do 4600, od 31. do 32. št. 4601 do 4800, od 32. do 33. št. 4801 do 5000, od 33. do 34. št. 5001 do 5200, od 34. do 35. št. 5201 do 5400, od 35. do 36. št. 5401 do 5600, od 36. do 37. št. 5601 do 5800, od 37. do 38. št. 5801 do 6000, od 38. do 39. št. 6001 do 6200, od 39. do 40. št. 6201 do 6400, od 40. do 41. št. 6401 do 6600, od 41. do 42. št. 6601 do 6800, od 42. do 43. št. 6801 do 7000, od 43. do 44. št. 7001 do 7200, od 44. do 45. št. 7201 do 7400, od 45. do 46. št. 7401 do 7600, od 46. do 47. št. 7601 do 7800, od 47. do 48. št. 7801 do 8000, od 48. do 49. št. 8001 do 8200, od 49. do 50. št. 8201 do 8400, od 50. do 51. št. 8401 do 8600, od 51. do 52. št. 8601 do 8800, od 52. do 53. št. 8801 do 9000, od 53. do 54. št. 9001 do 9200, od 54. do 55. št. 9201 do 9400, od 55. do 56. št. 9401 do 9600, od 56. do 57. št. 9601 do 9800, od 57. do 58. št. 9801 do 10000, od 58. do 59. št. 10001 do 10200, od 59. do 60. št. 10201 do 10400, od 60. do 61. št. 10401 do 10600, od 61. do 62. št. 10601 do 10800, od 62. do 63. št. 10801 do 11000, od 63. do 64. št. 11001 do 11200, od 64. do 65. št. 11201 do 11400, od 65. do 66. št. 11401 do 11600, od 66. do 67. št. 11601 do 11800, od 67. do 68. št. 11801 do 12000, od 68. do 69. št. 12001 do 12200, od 69. do 70. št. 12201 do 12400, od 70. do 71. št. 12401 do 12600, od 71. do 72. št. 12601 do 12800, od 72. do 73. št. 12801 do 13000, od 73. do 74. št. 13001 do 13200, od 74. do 75. št. 13201 do 13400, od 75. do 76. št. 13401 do 13600, od 76. do 77. št. 13601 do 13800, od 77. do 78. št. 13801 do 14000, od 78. do 79. št. 14001 do 14200, od 79. do 80. št. 14201 do 14400, od 80. do 81. št. 14401 do 14600, od 81. do 82. št. 14601 do 14800, od 82. do 83. št. 14801 do 15000, od 83. do 84. št. 15001 do 15200, od 84. do 85. št. 15201 do 15400, od 85. do 86. št. 15401 do 15600, od 86. do 87. št. 15601 do 15800, od 87. do 88. št. 15801 do 16000, od 88. do 89. št. 16001 do 16200, od 89. do 90. št. 16201 do 16400, od 90. do 91. št. 16401 do 16600, od 91. do 92. št. 16601 do 16800, od 92. do 93. št. 16801 do 17000, od 93. do 94. št. 17001 do 17200, od 94. do 95. št. 17201 do 17400, od 95. do 96. št. 17401 do 17600, od 96. do 97. št. 17601 do 17800, od 97. do 98. št. 17801 do 18000, od 98. do 99. št. 18001 do 18200, od 99. do 100. št. 18201 do 18400, od 100. do 101. št. 18401 do 18600, od 101. do 102. št. 18601 do 18800, od 102. do 103. št. 18801 do 19000, od 103. do 104. št. 19001 do 19200, od 104. do 105. št. 19201 do 19400, od 105. do 106. št. 19401 do 19600, od 106. do 107. št. 19601 do 19800, od 107. do 108. št. 19801 do 20000, od 108. do 109. št. 20001 do 20200, od 109. do 110. št. 20201 do 20400, od 110. do 111. št. 20401 do 20600, od 111. do 112. št. 20601 do 20800, od 112. do 113. št. 20801 do 21000, od 113. do 114. št. 21001 do 21200, od 114. do 115. št. 21201 do 21400, od 115. do 116. št. 21401 do 21600, od 116. do 117. št. 21601 do 21800, od 117. do 118. št. 21801 do 22000, od 118. do 119. št. 22001 do 22200, od 119. do 120. št. 22201 do 22400, od 120. do 121. št. 22401 do 22600, od 121. do 122. št. 22601 do 22800, od 122. do 123. št. 22801 do 23000, od 123. do 124. št. 23001 do 23200, od 124. do 125. št. 23201 do 23400, od 125. do 126. št. 23401 do 23600, od 126. do 127. št. 23601 do 23800, od 127. do 128. št. 23801 do 24000, od 128. do 129. št. 24001 do 24200, od 129. do 130. št. 24201 do 24400, od 130. do 131. št. 24401 do 24600, od 131. do 132. št. 24601 do 24800, od 132. do 133. št. 24801 do 25000, od 133. do 134. št. 25001 do 25200, od 134. do 135. št. 25201 do 25400, od 135. do 136. št. 25401 do 25600, od 136. do 137. št. 25601 do 25800, od 137. do 138. št. 25801 do 26000, od 138. do 139. št. 26001 do 26200, od 139. do 140. št. 26201 do 26400, od 140. do 141. št. 26401 do 26600, od 141. do 142. št. 26601 do 26800, od 142. do 143. št. 26801 do 27000, od 143. do 144. št. 27001 do 27200, od 144. do 145. št. 27201 do 27400, od 145. do 146. št. 27401 do 27600, od 146. do 147. št. 27601 do 27800, od 147. do 148. št. 27801 do 28000, od 148. do 149. št. 28001 do 28200, od 149. do 150. št. 28201 do 28400, od 150. do 151. št. 28401 do 28600, od 151. do 152. št. 28601 do 28800, od 152. do 153. št. 28801 do 29000, od 153. do 154. št. 29001 do 29200, od 154. do 155. št. 29201 do 29400, od 155. do 156. št. 29401 do 29600, od 156. do 157. št. 29601 do 29800, od 157. do 158. št. 29801 do 30000, od 158. do 159. št. 30001 do 30200, od 159. do 160. št. 30201 do 30400, od 160. do 161. št. 30401 do 30600, od 161. do 162. št. 30601 do 30800, od 162. do 163. št. 30801 do 31000, od 163. do 164. št. 31001 do 31200, od 164. do 165. št. 31201 do 31400, od 165. do 166. št. 31401 do 31600, od 166. do 167. št. 31601 do 31800, od 167. do 168. št. 31801 do 32000, od 168. do 169. št. 32001 do 32200, od 169. do 170. št. 32201 do 32400, od 170. do 171. št. 32401 do 32600, od 171. do 172. št. 32601 do 32800, od 172. do 173. št. 32801 do 33000, od 173. do 174. št. 33001 do 33200, od 174. do 175. št. 33201 do 33400, od 175. do 176. št. 33401 do 33600, od 176. do 177. št. 33601 do 33800, od 177. do 178. št. 33801 do 34000, od 178. do 179. št. 34001 do 34200, od 179. do 180. št. 34201 do 34400, od 180. do 181. št. 34401 do 34600, od 181. do 182. št. 34601 do 34800, od 182. do 183. št. 34801 do 35000, od 183. do 184. št. 35001 do 35200, od 184. do 185. št. 35201 do 35400, od 185. do 186. št. 35401 do 35600, od 186. do 187. št. 35601 do 35800, od 187. do 188. št. 35801 do 36000, od 188. do 189. št. 36001 do 36200, od 189. do 190. št. 36201 do 36400, od 190. do 191. št. 36401 do 36600, od 191. do 192. št. 36601 do 36800, od 192. do 193. št. 36801 do 37000, od 193. do 194. št. 37001 do 37200, od 194. do 195. št. 37201 do 37400, od 195. do 196. št. 37401 do 37600, od 196. do 197. št. 37601 do 37800, od 197. do 198. št. 37801 do 38000, od 198. do 199. št. 38001 do 38200, od 199. do 200. št. 38201 do 38400, od 200. do 201. št. 38401 do 38600, od 201. do 202. št. 38601 do 38800, od 202. do 203. št. 38801 do 39000, od 203. do 204. št. 39001 do 39200, od 204. do 205. št. 39201 do 39400, od 205. do 206. št. 39401 do 39600, od 206. do 207. št. 39601 do 39800, od 207. do 208. št. 39801 do 40000, od 208. do 209. št. 40001 do 40200, od 209. do 210. št. 40201 do 40400, od 210. do 211. št. 40401 do 40600, od 211. do 212. št. 40601 do 40800, od 212. do 213. št. 40801 do 41000, od 213. do 214. št. 41001 do 41200, od 214. do 215. št. 41201 do 41400, od 215. do 216. št. 41401 do 41600, od 216. do 217. št. 41601 do 41800, od 217. do 218. št. 41801 do 42000, od 218. do 219. št. 42001 do 42200, od 219. do 220. št. 42201 do 42400, od 220. do 221. št. 42401 do 42600, od 221. do 222. št. 42601 do 42800, od 222. do 223. št. 42801 do 43000, od 223. do 224. št. 43001 do 43200, od 224. do 225. št. 43201 do 43400, od 225. do 226. št. 43401 do 43600, od 226. do 227. št. 43601 do 43800, od 227. do 228. št. 43801 do 44000, od 228. do 229. št. 44001 do 44200, od 229. do 230. št. 44201 do 44400, od 230. do 231. št. 44401 do 44600, od 231. do 232. št. 44601 do 44800, od 232. do 233. št. 44801 do 45000, od 233. do 234. št. 45001 do 45200, od 234. do 235. št. 45201 do 45400, od 235. do 236. št. 45401 do 45600, od 236. do 237. št. 45601 do 45800, od 237. do 238. št. 45801 do 46000, od 238. do 239. št. 46001 do 46200, od 239. do 240. št. 46201 do 46400, od 240. do 241. št. 46401 do 46600, od 241. do 242. št. 46601 do 46800, od 242. do 243. št. 46801 do 47000, od 243. do 244. št. 47001 do 47200, od 244. do 245. št. 47201 do 47400, od 245. do 246. št. 47401 do 47600, od 246. do 247. št. 47601 do 47800, od 247. do 248. št. 47801 do 48000, od 248. do 249. št. 48001 do 48200, od 249. do 250. št. 48201 do 48400, od 250. do 251. št. 48401 do 48600, od 251. do 252. št. 48601 do 48800, od 252. do 253. št. 48801 do 49000, od 253. do 254. št. 49001 do 49200, od 254. do 255. št. 49201 do 49400, od 255. do 256. št. 49401 do 49600, od 256. do 257. št. 49601 do 49800, od 257. do 258. št. 49801 do 50000, od 258. do 259. št. 50001 do 50200, od 259. do 260. št. 50201 do 50400, od 260. do 261. št. 50401 do 50600, od 261. do 262. št. 50601 do 50800, od 262. do 263. št. 50801 do 51000, od 263. do 264. št. 51001 do 51200, od 264. do 265. št. 51201 do 51400, od 265. do 266. št. 51401 do 51600, od 266. do 267. št. 51601 do 51800, od 267. do 268. št. 51801 do 52000, od 268. do 269. št. 52001 do 52200, od 269. do 270. št. 52201 do 52400, od 270. do 271. št. 52401 do 52600, od 271. do 272. št. 52601 do 52800, od 272. do 273. št. 52801 do 53000, od 273. do 274. št. 53001 do 53200, od 274. do 275. št. 53201 do 53400, od 275. do 276. št. 53401 do 53600, od 276. do 277. št. 53601 do 53800, od 277. do 278. št. 53801 do 54000, od 278. do 279. št. 54001 do 54200, od 279. do 280. št. 54201 do 54400, od 280. do 281. št. 54401 do 54600, od 281. do 282. št. 54601 do 54800, od 282. do 283. št. 54801 do 55000

Županstvo Zagorje ob Savi javlja tužno vest, da je njega večletni zaslužni občinski svetovalec, gospod

Josip Zimerman

trgovec in posestnik

v petek 10. maja preminul.

Bodi mu prijazen in časten spomin!

Zagorje ob Savi, 11. maja 1918.

Odbor.

Posojilnica v Zagorju ob Savi javlja tužno vest, da je nje dolgoletni, zaslužni podpredsednik, gospod

Josip Zimerman

trgovec in posestnik

v petek, dne 10. maja t. l. preminul.

Bodi mu časten in prijazen spomin!

Zagorje ob Savi, 11. maja 1918.

Odbor.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem se naznanja tužna vest, da je 21. aprila 1918 v Egbehl pri Nagy Szombath na Ogrskem v vojni bolnici nenadoma umrl naš sin, brat, svak, stric, gospod

Ivan Jeras

zasebnik t. č. črnovojnik

V Zg. Šiški, dne 11. maja 1918.

Žalujejo rodbrine:

Jeras, Černe, Mejač.

2259

Zahvala.

Za izraženo sočutje, za darovane krasne vence, kakor tudi za obilno udeležbo na zadnji poti naše prerano preminule tete, oziroma stare tete, gospe

Uršule Jurkovič, rojene Lukman

izrekamo tem potom vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, tudi Marijini družbi za žene svojo najpristranejšo zahvalo.

2281

V Ljubljani, dne 11. maja 1918.

Žalujejo ostali.

Zahvala.

Za premmnoge dokaze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob težki izgubi našega ljubega tate, oziroma tasta, starega tata, gospoda

2269

JOSIPA REBEKA

posestnika, gostilničarja in trgovca

izrekamo najlepšo zahvalo pred vkarju Črnigou za mnogo-brojne obiske, vsem cenj. gospodom, zlasti tudi g. nadučitelju za red in spremstvo šolske mladine, predsedniku rokodelskega in podpornege društva, vsem slav. društvom, kakor tudi vsem, ki so pokazali s svojo udeležbo, kako drag jim je bil blagi pokojnik. Najpristranejša zahvala za ustmena in pismena sožalja. Bog povrni vsem stotero!

Lokavec pri Ajdovščini, 11. maja 1918.

Žalujejo rodbrine Rebek-Vidmar-Kompara.

Iščem sobico

s prostim vhodom, z elektr. razsvetljavo in s hrano. Ceniene ponudbe na upr. »Sl. Nar.« pod za št. 2121.

Krepka in poštena Služkinja se takoj sprejme za vsa domača dela. Naslov pove uprav. »Slov. Nar.« 2047

Kupim

nov ali že rabljen inventar za izdelovanje sodavice in pokalov. Ponudbe na upravnitvo »Slov. Naroda« 216

Praktičnebluze

boljše blago v različnih barvah. — Cena K 45. — do 56. — Marija Terzija cesta št. 13, II. nadst. p. vrata 107. 2170

Deber dnevi krojač za veliko delo event. tudi po kosih, se sprejme takoj. — Kje, pove upravnitvo »Slovenskega Naroda«. 2212

V Gradcu je naprodaj nekaj dobro se obrestujočih hiš

Cena do 150 000 kron. Ponudbe pod: »Prilika 2199« na upravnitvo lista.

Sadni mošt

večje partije na vagonih prodaja B. Stelzer, Wetzelsdorf bei Graz. 2005

Dober sadni mošt

prodaja v večji množini trdka Anton Kušan, Ljubljana, Karlova cesta št. 15. 179

Krapinske Toplice

(Hrvatsko). zdravišče protin, revma, ischias. Pojavila in prospekti zastoj. Dobra prehrana zagotovljena. 1421

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštne povzetje Iv. Bonač v Ljubljani. Cena slike 5 kron.

Išče se za avgustov termin

stanovanje

obstoječe iz dveh sob, kuhinje, priključitve z električno razsvetljavo. — Ponudbe na upravnitvo »Slovenskega Naroda« pod »M. D. 18/1933«. 2143

Išče se KUCHARICA

ki zna samostojno kuhati in opravljati tudi druga domača dela. — Kde, pove upravnitvo »Sloven. Naroda« 2143

Proda se

na zelo prometnem kraju v Zmetu hšt. 200 ob glavni cesti v Reko, 5 minut oddaljena od tramvajске postaje, lepa 2-nadstropna hiša s salonom, kavarno, teraso, kegljiščem itd. Hiša je pripravna za vsako obrt, ima vse obrtne koncesije. Več se izve pri: Ivan Ivančič, trgovec, Zmet št. 286 pri Reki. 1977

Kupujem umetno zobovje

In splošno vse, kar je starinsko. Posredujem pri prodaji posestev. ALBERT DERGANC, brivec, Franciskanska ulica 10. 148

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

KDO ME POLJUBI?

Odlična veselotvora v treh dej. V glavni vlogi: HELAMOJA

PLANINKA

Ljubki igrokaz v treh dejanjih. V glavni vlogi: LISAWISE.

Samo tri dni v KINO CENTRAL

v deželnem gledališču

KONJ

3 leta star, 11 pesti visok, z o- premo, se proda. Istotam se dobi moška kosa z enim mladim. Ogleda se lahko na Gosti na Loke št. 22, Trnovo, Ljub. 2169

Tesarje in mizarje

proti dobremu plačilu (za hrano in stanovanje skrbimo) sprejme ANTON STEINER, Ljubljana, Jeranova ulica št. 11. 175

KUHARICA

že v letih, išče službe za samostojno gospodinstvo; gre tudi na dež in. — Pismene ponudbe pod Marija 2105 na upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

Delavci

se proti dobri plači sprejmejo v delo pri električni cestni železnici v Ljubljani pri premenjavi tračnic, kar bo trajalo do pozne jeseni. — Priglasitev v remizi. 223

KISLO VODO

in vino razpošilja 1768 A. Oset p. Guštanj Koroško.

Delavce in delavke

sprejme takoj v službo strojna tovarna Samas & Co v Ljubljani, Metelkova ulica 4. Zglaševanje od 4—5 popoldne 220

Starejši uradnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika, verziran v sodniški in politični uradni praksi, išče službe kot očiški tajnik ali knjigovodja pri kakem podjetju, v kaki večji občini na deželi. — Ponudbe pod »št. 25 2013« na upr. »Slov. Nar.«

Kupim

kostanjev in hrastov LES, od 10 cm. debeline in od 1 mt dolžine naprej, kakor tudi lepe hrastove in orehove hlode od 30 cm debeline naprej. Ponudbe na naslov: Anton Reschitz, trgovina s lesom, Ljubljana. 2092

Krojačice

spretne samostojne šivilje za fino delo po meri za jope, krila in talje, stalna mesta, išče modni salon Luigia Novhava, Zagreb, Illica 42. 2176

Jurist

vojaščine prost, z daljšo prometno pismarniško prakso (spricavalo na razpolago) išče primerne službe. — Nastop takoj ali pozneje. Ceniene ponudbe pod »ekstistenčni minimum 2209« na upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prav malo časa

še ponujam: Sukanec (evern) pravi lanen špula 25. — K. moške nogavice dzt. K 120. — kos 12 — K. domače platno mt. 30 do 45. — K. stolarske sveče K 2. — mila za urati, nadomestni podplat iz več kosov kož par K 5. — moke „MEHLATA“ za različno pečivo, kakor pridoadek, pa tudi k kruhu in juham izbornu, eden karton 20 zav. 4 50 gr. K 60. — in brrva za vse vrste oblačil pobavati. — Prosim kdor kaj želi, naj se samo takoj pismenim potom obrne na 2242

Commission, Mehlati

Steyrerg. 60/II. Gradec. Dopisuje se tudi slovensko!

Prodajalka

se sprejme v trgovini mešanega blaga.
Ivan Slavinec, Šmarino pri Litiji.

Ako imate napredaj kontrolno blagajnico

obrnite se samo na trgovino National
Register Kassen G. m. b. H. Dunaj,
VI. Mariabrunnerstrasse 57-59. 2230

Stanovanje

oziroma prostori za pisarno v bližini
sodnije se išče eventualno se zamenja
stanovanje v tem kraju, s cenim pa
lepim stanovanjem na periferiji mesta.
Tudi se zamenja hiša na Dunaju z
hišo v Ljubljani. Ponudbe na upravnishvo
„Slov. Naroda“ pod „stanovanje in
zmena 840“.

GOSPODNE

Brivni aparat ponikljan,
klinjani K 4., 6., 8., 10., 12.,
osebren, dvorezne klinje
K 8., 10., težko posebe-
ren, eleganten etui kompl.
K 12., 15., special. vrsta
z gnetilni vijaki najfinjši K 18., 20.,
25. Dvorezne giletne klinje, tucat K
18., 3 tucate K 48., sistem Gilette
tucat K 9., 12., 15., 18., 20., 25.
Dvorezne ročno kovano jeklo K 6., 8.,
10., 12., 15., 18., 20., 25. Zamenja dovo-
ljena. — Razpošiljalnica Sl. Poljske
Dunaj VI. Siegenstrasse 15. — 1975

Josip Jug

pleskarshi in likarski mojster
Ljubljana, Rimska cesta št. 16.
se priporoča cenjenemu občinstvu
za vsa v to stroko spadajoča dela.
Jamčim da delam samo s
pristnim firnežem.

Solidna in točna postrežba.

Framydol je sredstvo za po-
mlajenje las, ki
rdeče, svetle in sive lase in
brado za trajno temno pobarva.
1 steklenica s poš. vred K 3.25

Rydyol
je rožnata voda, ki živo
perdeči blede lica. Učinek
je čudovit. 1 ste-
klenica s poštno vred K 2.45.
Naslov za naročila:

Jan. Grolich, Engel-Drogerie,
Brno šteč. 639, Moravsko.

Kupujem zmedene ženske lase.

Stefan Strmoli,
Ljubljana, Pod Znančo št. 3.

POZOR! Zaradi vpoklicanja v
vojaško službovanje je lokalni odprti
samo za prodajo blaga in sicer
vsaki dan samo od 9. do pol 1.
in v nedeljo od 8. do 11. ure dop.

Kupujem:

les za jame od 12 cm naprej
na mt
mekak okrogel les,
smrekovo lubje lanske in le-
česno tošnje
kostonjev les od 10 cm naprej
hrastov les
Prosimo ponudbe s skrajnimi ce-
nami, množino in navedbo roka
za oddajo 1745

Vinko Vabič, Zalec, 8
Spodnje Štajersko.

Kuipatno poslovanje. Takošnje
plačilo proti duplikatom.

Kupi se hiša

posestvom v kateri se nahaja ali
se je nahajala dobra idoča trgovina.
Najraje v trgu ali kakem večjem okraju.
Ponudbe je navesti z navedbo cene in
pogoji pod „Trgovska hiša 40/1908“
na upravništvu „Slovenskega Naroda“.

Spreten prodajalec

z dobrimi izpričevali, ki zna nekoliko
dekorirati izložbe, iz galanterijske in
manufakturne stroke, slovenskega in
nemškega jezika popolnoma zmožen,
z dobrimi priporočili, se takoj sprejme.
— Nemško pisane ponudbe z zahtevno
plače in sliko pod: „R. B. 2214“
na upravništvu „Slovenskega Naroda“.

Velik predmet nadebelo

za grosiste in preprodajalec.

Upogljivi leseni polpodplati

obl. var., pat. prij. 2229
lahki, prožni, nepremočljivi in jako
stanovitni. Poizkusi koli 50 parov
sortiranih, vseh velikosti K 120 — iz
tovarne. Zavojnina po lastni ceni. —
Holzschleifabrik u. Vertriebs-
gesellschaft Gradec i., Wicken-
burggasse 19/II Telef. int. 2056.
Iščo se glavni in okrožni zastopniki

Bukovo oglje

za sukcesivno dobavljanje do konca marca 1919 kupi v vsaki množini

Preskrba goriva za Primorsko dr. z. o. j. v Trstu.

PEGE
Dr. A. RIXA pasta Pompadour.
Popolnoma neškodljiva. Poizkušnja K 1.50, veliki lonček K
4.—, Dr. A. Rixa biserno mleko, tekoč nuder, lonček K
4.—, Dr. A. Rixa kosm. preparati. Dunaj IX., Lektierergasse
6/E. Zaloge v Ljubljani: drog. A. Karč, drog. „Adrija“, v Mariboru: Lekar-
ni „Pri Angelju varhu“, „Pri Mariji pomočnici“ in drog. Wolfgram, v Trstu:
parfumerija Andreuzzi, Korso 5. 2231

Lepota je sreča!

Po dolgoletnem raziskavanju na polju negovanja lepote se je končno
posrečilo, najti novo metodo, po kateri se vse nadležne kožne ne-
čistosti kot pege, zajedci, mozolji, gube, nosna in obrazna rdečica te-
kom nekaj dni sigurno odstranijo na kar zadobi obraz, tudi pri sta-
rejših damah, mladostno svežo rožnato lice. Učinek je presenetljiv in
ta recept so sijajno priporočili sloveči zdravniki. Tisoči prostovoljnih
priznanj! Vsakomur dajem proti retour-znamki popolnoma zaslonj
pojasnila. Pišite takoj na: L. Decker, Dunaj 56, Fredal 19.,
oddelek 36. 119

Zajamčen uspeh. Bujne, lepe prsi

dobite ob rabi med. 2232
dr. A. Rixa kreme za prsi so garantirano neškodljive za
vsako starost, zanesljiv
uspeh. Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled
čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd.
Poizkusna pušica K 5.—, velika pušica, zadostna za uspeh
K 10.—. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kos. dr. A. Rix preparati, Dunaj IX., Lektierergasse 6/E.
Zaloge v Ljubljani: drog. Karč in „Adrija“, Zaloge v Mariboru: Lekar. Schutzengel, Mar. pom. in parf. Wolfgram.
V Trstu: Parf. Andreuzzi, Corso 5.

Najboljše nadomestilo za

škrob za perilo

„DANIA“

od c. kr. kmetijsko-kem. preizkuš. in splošnega
avstr. društva lekarnarjev na Dunaju preiskano:
perilu zajamčeno popolnoma
neškodljivo.

Lastnost: „DANIA“ spaja vse
lastnosti originalnega
kakor pšeničnega, rižovega, ječmenovega, krom-
pirjevega, kuhane in surovega škroba in se
enako lahko rabi za vse industrijske in doma-
če namene. — Neutrpljivo za vsako gospodinj-
stvo, bolnice, samostane, pralnice, industrije
itd. Dobiva se po vseh lekarnah, drogeri-
jah, živilskih in podobnih prodajalnicah v originalnih
zavitkih z natančnim navodilom po 20 h in K 1.50. 2079
Za posamezne kraje se solventnim trgovcem oddajo edine prodaje, da se
izključno veržno trgovanje. — Preprodajalci določeno uspešno reklamirajo in visok
rabat. Zadevna vprašanja je naslavljati na general. razpečevališče za Kranjsko

Milan Hočevar v Ljubljani.

Prodaje se nove platnene rjuhe.

Naslov pove uprav. „Slov. Nar.“ 2227

Prod se iz proste roke pritlična hiša.

V hiši se nahaja gostilniška obrt in
trafika. — Čeh Aloisij, Rožna do-
lina 107. 2161

Priče išče

dotični mlad gospod, ki je imel v po-
nedeljek t. j. dne 6/5. t. l. neprihite z
redarjem zaradi voznega listka na
ljubljanskem kolodvoru pri večernem
gorenjskem vlaku. Cenjeni oglaš, ali
dopisi naj se blagovolijo izročiti s po-
polnim naslovom pri upravništvu „Slo-
venskega Naroda“. 2238

Prod se so enonadstropna hiša

ob deželni cesti, hlev in skladišče in
nekaj črez 2 ha gozda. Hiša je pri-
pravna za vsako obrt. V hiši se je iz-
vrševala popolna gostilniška in pekars-
ka obrt. Pripravljen je tudi prostor
za trgovino. Posedstvo je v večjem trgu
kranjske dežele, četrte ure od želez-
niškega križišča in brzovozne postaje.
Cena ugodna radi drugega nakupa.
Ponudbe pod: hiša z gozdom 2226
na upravništvu „Slovenskega Naroda“.

Za rdeče in črne maline

se žele storiti sklepi. — Cenj. ponudbe na KONSERVENFABRIK
ALTBACH, DUNAJ, VI. Kaserneng. 22. 1972

MARMELADA

Tvorniške opreme. — Sušilne naprave za sadje in sočivje.
Lupilci krompirja itd. —
FRIDERIK ROTTER, DUNAJ IV.
Wiednergürtel 56. 2127

Plutove zamaške

stare nezlomljene K 35.— 2179
za 1 kg Zista teže ter svilnate odpadke K 50.— za 1 kg
netto prevzame v vsaki množini brez prejšnjega vprašanja po povzetju

I. Kellner, Praga, Ziegengasse 5.

Srbečico, hraste, lišaje

odstrani prav naglo dr. Flesch-a izv. postav. varovano „SEABA-
FORM“ rujava mazilo. Popolnoma brez duha in ne maže. Poskusni
lonček K 2.30 veliki K 4.—, porcija za rodbino K 11.—
Dr. E. Flesch's Kronen-Apotheke (Győr), Raab Ogrsko.
Zaloga za Ljubljano in okolico: Lekar. „Pri zlatem jellenu“,
Ljubljana, Marijin trg. 880

Pozor na varstveno znamko „SEABAFORM“

Zamaške

plutove, rabljene, zavrtane, pa ne
zlomljene ali pretrgane do K 36.—
nove zamaške za steklenice do K
65.—, zamaške za sode nove do
K 55.—, zamaške za sode stare,
do K 36.—. Kupuje in prevzema po povzetju (pri večjih partijah
vzorec in pridem eventualno sam k prevzemanju. 1895

Korkwarenerzeugung, Wien VI.,
Denglergasse 1.

SOLALI
najboljše cigaretni papirji
trgovina z cigaretnim papirjem družbe z omejeno zavezo družboslovstva.

Prostovoljna prodaja posestev.

Prod se prostovoljno na lepem in zdravem mestu, 4 km. od Laj-
zanske ceste ležeče posestvo v velikosti 240 oralov. Od tega je
15 oralov liv, 5 oralov vrta in sadovnjaka, 4 orale travni-
ka, 7 oralov vinograde, 130 oralov loze, drugo pašniki z novo
prizemno hišo in gospodarskimi poslopji. — Cena 350.000 kron.
Blizja p. jasnica daje Mijo Ribič obč. tajnik v Netretiču pri Karlovcu,
Hrvaško. 1656

Smrekovo lubje

les zilahtnih kostonjev od 10 cm
navzgor

hrastov les
kupi po vsakokratnih najvišjih dnevnik
cenah in izplačuje proti duplikatom
voznih listov pri kranjskih bankah.
— Transportno dovoljenje se preskrbi
takoj. — Alex. Rosenberg, Gradec,
Annenstrasse 22. 1744

Slovenska trdka.

Kdor ne pozna

izdelkov „ADRIA“, naj si naroči takoj cenik in vzorce,
da spozna njih kakovost. Kavní nadomestek s slad-
korjem in cikorijskim mešan, pralni prašek, snežno-
beli, vaniljni sladkor, pecilni prašek, pravi čaj,
beč, vaniljni sladkor, pecilni prašek, pravi čaj,
milo za brizgo, toaletno milo, pralno milo, nado-
mestek za škrob, plavilo v steklenicah in krogli-
cah, francosko žganje, cigaretni papir, mak, kum-
na, paprika, poper itd. Kristo za ribanje, kocke
za juho in golaž, kolofonija, grenka sol itd. itd.
Naročite si kavnega nadomestka, dokler je čas, ker v krat-
kem ne bode dobili sladkorja ter s tem tudi kave ne. 2177

Zahtevajte cenik takoj.

FILIP ŠIBENIK,
IZDELKI „ADRIA“ ZAGREB.

Slovenska trdka.

Moško in damsko kolo

mirovna pnevmatika, skoro novo, se
proda. Ljubljana, Kolizej, p. 16. 2234

14 mesecev stara, 14 pesti visoka lepa KOBILA

je naprodaj za ceno po dogovoru pri
Rudolfu Česniku, posestniku v Pal-
ču št. 1 pri št. Petru na Krasi. 2223

Izpušča

hraste, srbečico, grinte in druge
kožne bolezni odpravi hitro in al-
gurno Paratol, domače mazilo. Ne
umaže, je brez vonja, zato uporabno
tudi čez dan. Veliki lonček K 3.50,
dvojni K 6.—. Dalje Paratol tresni
prašek za varstvo občutljive kože,
skatljica K 2.50. Oboje se dobi proti
vposlatvi zneska v lekarnarija M.
Klein Paratol tvornici v Budim-
pešti, VII-24. Róssa utca 21.

Miši, podgane, stenice, ščurki.

Izdelava in razpošiljanje presku-
šeno radikalno učinkujočih uni-
čevalnih sredstev, za katera do-
bivamo vsak dan priznalna pisma. —
Zoper podgane in miši K 5.—. Proti
žoharjem in ščurkom K 4.50. Tink-
tura zoper stenice K 2.—. Uničevalec
molčev K 2.—. Prašek zoper mršce
K 1.50 in 3 K. Razpošiljevalci k temu
K 1.20. Tinktura zoper človeške uši
K 1.20, za živalske uši K 1.50. Pra-
šek zoper uši v obliki in perila K
2.—. Tinktura zoper pasje bolhe K
1.20. Tinktura zoper mršce na drevo
in zelenjavi (rastlinske škodljivce) K
3.—. Pošilja se po povzetju. — Zavod
za uničevanje mršca M. Janker,
Zagreb 13, Petrinjska ul. 3. 1099

Jos. Rojina

modni atelje
za gospode
Ljubljana

Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in urad-
niške uniforme
po meri
v najkrajšem času.

Pristen

Hrušovec,
Tropinovec,
Brinovec,
Slivovka,
se dobi pri 2251

tvrdki KHAM,

Miklošičeva cesta 8,

:: Ljubljana. ::

VABILO

na

občni zbor

Okrajne posojilnice

v Kobaridu

ki se bode vršil

dne 29. t. m. ob 3. uri popoldne

v posojilničnih prostorih s sle-

dečim

DNEVNIM REDOM: 22

1. Poročilo načelstva;
2. Potrditev letnega računa za leto 1915, 1916 in 1917;
3. Poročilo nadzorstva;
4. Volitev načelstva;
5. Volitev nadzorstva;
6. Dovolitev nagrad in podpor;
7. Razni predlogi.

Ako ne bo občni zbor sklepčen pri
prvem sklicanju, vrši se bo pol ure
pozneje v istih prostorih in z istim
dnevnim redom drug občni zbor pri
vsaki udeležbi. 2266

V Kobaridu, dne 6. maja 1918.

Načelstvo.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„Dolniska glavica 10,000,000 kron.“

Stritarjeva ulica šteč. 2.

Rezervni fondí okroglo 2,000,000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici sedaj v Ljubljani in Celju.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obračevanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, financira

dobave in dovoljuje

aprovizacijske kredite.

Delniški kapital K 60.200.000.—
Rezerve „ 17.000.000.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. okt. 1917:

K 214.681.380.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864.

Vogel Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

Ustanovljena 1864. — 33 podružnic.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje.

Ustmena in pisarna pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsakdar brezplačno.

Erzavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon št. 41

Brivski pomočnik

dober delavec, se sprejme takoj. — Plača mesečno 80 kron, hrana in stanovanje pri 2233

M. Bukovčan, Postojna 73.

LIMONOV SOK

umeten, s saharinom oslajen, koncentriran, finega vonja, izdaten in stanovitno razpošiljam od 5 kg naprej po kg K 10.— po povzetju. Tudi malinov sok. 2172

Adolf Tosek, Praga-Vino-gradi št. 1274/17.

Za večje odjeme specialne ponudbe.

Uvedeni zastopniki se iščejo.

LJUBLJANA, Dvorski trg št. 1.

8 vinarjev

(za poštno dopisnico)
Vas stane moj katalog, ki se vam pošlje na zahtevo zastonj.

Prva tovarna ur

JAN KONRAD,

c. l. kr. dvorni založnik v Mostu (Brda) št. 1967 (Češko). Nikljaste ali jeklene anker-ure K 26.—, 28.—, 30.—, bela kovina (glorija srebra) gol-din ali jeklo remont. z dvojnimi pokrovom K 35.—, 40.—, 50.—, 60.—, Budilke K 16.—, 18.—, 20.—, 3 letno jamstvo. Pošilja se po povzetju. Zamena dovoljena ali denar nazaj. 736

DAMSKA +

MESEČNA PREVEZA

zdravniško priporočena
Varuje pred prehlajenjem, dobro vesa, pije, komoda in praktična, varčuje perilo, se dobro pere ter ostane vedno mehka. Kompletna garnitura K 12.—, 18.—, na leta trpežna K 24.—, 30.—, najfinjša pa K 36.— in K 42.—
Porto 95 vinarjev. V varstvo žensk izdajam aparat 40.—, 45.— K. Pošiljatev diskretno. Higijena. blaga trgovina št. Potok Dunaj, VI. Steingasse 15. 1199

F. Batjel

Gorica — Ljubljana

Stolna ul. št. 2-4. Stari trg št. 28.

Trgovina in mehanična delavnica

Moška in ženska dvokolesa s čisto posnamljo.

Šivalni in pisalni stroji,

gramofoni.

Električne žepne svetilke.

Najboljše baterije.

Posebno nizka cena za preprodajalce.

Vsaka dama naj čita

mojo velezanimivo navodilo o

modernem negovanju grudi.

Iskujen svet pri vpadlosti in pomankanju bujniosti. — Pišite zaupno na

Ido Krause, Požun, Pressburg Ogrsko

Schanzstrasse 2. odd. 41.

Mestno županstvo v Krškem

razpisuje službo

2237

občinskega tajnika.

Prosilci morajo biti slovenskega in nemškega jezika popolnoma veščer v tajniških poslih že izveščani. Nastop takoj. Tisti prosilci, ki se pečajo z glasbo ali petjem, imajo prednost. Zglasiti se je do 20. t. m.

Kupite le domač izdelek! to je

Emona

pralni prašek

Dobiva se vseh prodajalnah!

Modni salon

Stubly-Maschke

Zidovska ulica št. 3.

Dvorski trg 1, Ljubljana.

Priporoča za

spomladansko sezijo

slamnike

svilene klobuke in čepice

najnovejših oblik

za dame in deklice

Popravila se sprejemajo.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

TVRDKA WANER

KRZNARSTVO

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA

naznanja svojim cenjenim odjemalcem, da se letošnjo jesen ne bode prevzemala kožuhovna v popravilo, torej prosim, da se mi popravilo izroči čez poletje. 2171

Kožuhovna se sprejema čez poletje v shrambo.

Mimi Sark, Ljubljana

Hotel „pri Maliču“, soba 25., 26.

II. nadstropje.

Vedno zadnje novosti

dunajskih modelov.

Popravila se okusno in točno izvršujejo.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

G. F. Jurásek

uglaševalec klavirjev in trgovec z glasbilo

Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Edina konces. tvrdka za uglaševanje klavirjev in harmonijev ter popravila vseh glasbil. Vsa ta dela izvršujem strokovno in ceno. Glasbenim šolam uglašuje izključno le

G. F. Jurásek.

Franc Jožefova cesta 5

Novo odprt fotografski atelje

HELIOS

Specialitete: 2085

portretne dopisnice v šicni obliki

kakor tudi vsa fotografska dela najbolje izvršena.

Prosim, ogledajte si razstavljene slike.

Naslov za pisma: Jos. Petelinc, Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Zahtevajte slovenski cenik!

Priporočamo edino najboljše šivalne stroje tvrdke:

Jos. Petelinc, Ljubljana,

poleg frančiškanskega mesta, levo,

3. hiša ob vodi.

Največja in edina zaloga šivalnih strojev vseh

sistemov v poljubnih opremljenih za obrt in rodbino.

V zalogi igle, olje, ter deli za razne stroje.

Destavitev strojev takoj! Penk v voženju brezplačno!

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

10 letna garancija

Starejša prodajalka

mešane stroke, zmožna event. tudi začasn. samostojno voditi trgovino, se sprejme. Istotam so sprejme tudi učenka. Ponudbe pod „Solidna in poštena 2164“ na upravnishvo „Slov. Naroda.“ 2164

Karel Linhart

urar

Ljubljana, Marije Terezije cesta št. 7.

Zaloga vseh vrst žepnih ur, ur na nihalo s polnim bitjem, stenskih in kuhinjskih ur, budilk.

Nikljaste vo ne ure, ure v zapost-nicah z radijskim kazalnikom

li brez njega, zaloga srebrnih in nikljastih ur „Ome ga“ po najni-žjih cenah. 131

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Popravila se izvršujejo najbolje.

Stanje vlog koncem novembra 1917 ca. K 209.707.065-70.

Glavnica K 40.000.000.—

Podružnica
v Ljubljani

Češka industrija banka

Stritarjeva
ulica št. 9.

Financiranje vojaških dobav.

::

::

Kredite za aprovizračne nakupe.

Vsakovrstne bančne transakcije.

Srečke c. kr. avstr. razredne loterije.

Nakazila vojnim ujetnikom.